

SİİRT VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ

SİİRT İL ÇEVRE DURUM RAPORU-2012

SİİRT-2013

GİRİŞ	10
A. HAVA	13
A.1. Hava Kalitesi	13
A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar	16
A.4. Ölçüm İstasyonları	17
A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü	19
A.6. Gürültü	19
A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar	20
A.8. Sonuç ve Değerlendirme	20
B. SU VE SU KAYNAKLARI	21
B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli	21
B.1.1. Yüzeysel Sular	21
<i>B.1.1.1. Akarsular</i>	21
B.1.2. Yeraltı Suları.....	21
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	22
B.1.3. Denizler.....	22
B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi	22
B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu	22
B.3.1. Noktasal kaynaklar	22
<i>B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar</i>	22
<i>B.3.1.2. Evsel Kaynaklar</i>	23
B.3.2. Yayılı Kaynaklar.....	23
<i>B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar</i>	23
<i>B.3.2.2. Diğer</i>	23
B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri	23
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu.....	23
<i>B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti</i>	23
<i>B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti</i>	24
<i>B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.</i>	24
B.4.2. Sulama	24
<i>B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı</i>	25
<i>B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı</i>	25
B.4.3. Endüstriyel Su Temini	25

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	25
B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı	26
B.5. Çevresel Altyapı.....	26
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus	26
B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	30
B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri.....	30
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	30
B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü.....	31
B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar.....	31
B.6.2. Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı	31
B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar.....	32
B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği	33
B.7. Sonuç ve Değerlendirme	33
C. ATIK.....	34
C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)	34
C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları	35
C.3. Ambalaj Atıkları	35
C.4. Tehlikeli Atıklar	35
C.5. Atık Madeni Yağlar	36
C.6. Atık Pil ve Akümülatörler	37
C.7. Bitkisel Atık Yağlar	38
C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller	39
C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL).....	40
C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEEE)	40
C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar.....	40
C.12. Tehlikesiz Atıklar	41
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	42
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	42
C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları.....	42
C.13. Tıbbi Atıklar.....	42
C.14. Maden Atıkları	43
C.15. Sonuç ve Değerlendirme	44
Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ.....	45

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar	45
Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme	45
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK.....	46
D.1. Ormanlar ve Milli Parklar.....	46
D.2. Çayır ve Mera.....	46
D.3. Sulak Alanlar.....	46
D.4. Flora.....	46
D.5. Fauna	47
D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları	47
D.7. Sonuç ve Değerlendirme	47
Kaynaklar.....	47
E. ARAZİ KULLANIMI.....	48
E.1. Arazi Kullanım Verileri.....	48
E.2. Mekânsal Planlama.....	48
<i>E.2.1. Çevre düzeni planı</i>	<i>48</i>
E.3. Sonuç ve Değerlendirme	49
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	50
F.1. ÇED İşlemleri	50
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	51
F.3. Sonuç ve Değerlendirme.....	51
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	52
G.1. Çevre Denetimleri	52
G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi	54
G.3. İdari Yaptırımlar	55
G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları	55
G.5. Sonuç ve Değerlendirme.....	55
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	56
I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER.....	57

GRAFİK DİZİNİ

Sayfa No

Grafik 1A.1- İlimizde Bahçelievler İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	17
Grafik 2 A.2- İlimizde Bahçelievler İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği	18
Grafik 3 A.2- İlimizde 2012 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikâyetlerin Dağılımı (Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	20
Grafik 4 B.2. İlimizde 2012 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle	24
Grafik 5 B.3- İlimizde 2012 Yılında Endüstrinin Kullandığı Suyun Kaynaklara Göre Dağılımı (Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)	25
Grafik 6 B.4- İlimizde 2012 Yılı Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı(TUIK, 2012))	26
Grafik 7 B.5 – İlimizde 2012 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı(TUIK, 2012)	27
Grafik 8 B.6- İlimizde 2012 Yılı Belediyelerden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi (Siirt Belediyesi, 2012)	32
Grafik 9 B.7- İlimizde 2012 Yılı Sanayiden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi (Siirt Belediyesi, 2012)	32
Grafik 10 C.6 – İlimizde 2012 Yılı Bitkisel Atık Yağlardan Geri Kazanılan Ürün Dağılımı(Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)	39
Grafik 11 C.11 – İlimizde 2012 Yılı Madencilikte Proses Atıklarının Bertarafı(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	43
Grafik 12 E.1 – İlimizin 2012 Yılı Arazi Kullanım Durumu(Siirt Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2012)	48
Grafik 13 F.1 – İlimizde 2012 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	50
Grafik 14 F.2 – İlimizde 2012 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	50
Grafik 15 F.3 – İlimizde 2012 Yılında Verilen Geçici Faaliyet Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	51
Grafik 16 G.1 - İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	52
Grafik 17 G.2 – İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	53
Grafik 18 G.3- İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	53
Grafik 19 G.4- İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	54
Grafik 20 G.5 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	54
Grafik 21 G.6 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	55

[Harita 1 A.1 – İlde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri \(www.havaizleme.gov.tr, 2013\)](http://www.havaizleme.gov.tr)..... 17

Tablo 1 A.1- Hava Kalite İndeksi Karşılaştırma Tablosu	13
Tablo 2 A.2 – İlimizde 2012 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, İthalatçı Kömür Firmaları, 2012)	15
Tablo 3 A.3– İlimizde 2012 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri	16
Tablo 4 A.4 –İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (SİBADAŞ Doğalgaz Dağıtım A.Ş., 2012)	16
Tablo 5 A.5 – İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Fueleoil Miktarı (Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012)	16
Tablo 6 A.6- İlimizde 2012 Yılı İldeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (İl Emniyet Müdürlüğü, Egzoz Emisyon Firmaları, 2012)	16
Tablo 7 A.8- İlimizde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler (www.havaizleme.gov.tr , 2013)	17
Tablo 8 A.9- İlimizde 2012 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri (www.havaizleme.gov.tr ,2013)	18
Tablo 9 A.10 İlimizde 2012 Yılında Hava Kirletici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (www.havaizleme.gov.tr ,2013)	18
Tablo 10 A.11 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği 2012 Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri	19
Tablo 11 B.1 –İlimizin Akarsuları (DSİ, 2012)	21
Tablo 12 B.2-İlimizdeki Mevcut Sulama Göletleri (DSİ, 2012)	21
Tablo 13 B.3– İlimizin Yeraltısuyu Potansiyeli(DSİ, 2012)	21
Tablo 14 B.3 - İlimizde 2012 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları	22
Tablo 15 B.4 – İlimizde 2012 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (Siirt Belediyesi, 2012)	28
Tablo 16 B.6.- İlimizde 2012 Yılı Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler (Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	31
Tablo 17 B.7 – İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları (Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2012)	33
Tablo 18 B.8- İlimizde 2012 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri	33
Tablo 19 B.9- İlimizde 2012 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları(Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2012)	33
Tablo 20 C.1 – İlimizde 2012 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu	34
Tablo 21 C.2 – İlimizde 2012 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri(İl ve İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012)	34
Tablo 22 C.3- İlimizde 2012 Yılında Birliklerce Yürütülen Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf İşlemlerine İlişkin Bilgi (İl ve İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012)	35
Tablo 23 C.4- İlimizdeki 2012 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları(Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	35
Tablo 24 C.5 – İlimizdeki 2012 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler (Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	36

Tablo 25 C.6 – İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	37
Tablo 26 C.7 – İlimizdeki 2012 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	37
Tablo 27 C.8 – İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	37
Tablo 28 C.9 – İlimizde 2012 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	37
Tablo 29 C.10 – İlimizde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı (Ton) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	38
Tablo 30 C.11 – İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	38
Tablo 31 C.12- İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	38
Tablo 32 C.13 – İlimizde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi (Adet) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	38
Tablo 33 C.14 – İlimizde 2012 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	39
Tablo 34 C.15- İlimizde 2009-2012 Yılları Arasında Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	39
Tablo 35 C.16 – İlimizde 2012 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	40
Tablo 36 C.17 – İlimizde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	40
Tablo 37 C.18 –İlimizde 2012 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	40
Tablo 38 C.19- İlimizde 2012 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	41
Tablo 39 C.20 – İlimizdeki 2012 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	41
Tablo 40 C.25– 2012 Yılında İlimiz İl Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar(Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)	42
Tablo 41 C.26- İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı(Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)	43
Tablo 42 C.27 – Maden Atıklarının Sınıflandırılması	43
Tablo 43 C.28– İlimizdeki 2012 Yılı Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	44
Tablo 44 Ç.1 – İlimizdeki 2012 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	45
Tablo 45 E.1 – 2012 Yılı İlimizin Arazilerinin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (Siirt Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2012)	48
Tablo 46 F.1 – İlimizde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM tarafından 2012 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	50
Tablo 47 F.2 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve	51
Tablo 48 G.1 -İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	52

Tablo 49 G.2 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	54
Tablo 50 G.3 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)	55

ÖNSÖZ

Çevre, canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı etkileşimlerde buldukları fiziki, biyolojik, sosyal ekonomik ve kültürel ortamı içine alan sistemler bütünüdür. Doğal ve yapay unsurların içinde barındığı, her türlü insan faaliyetinin fiziki yeri olan çevrede belli dengeler varlığını sürdürmektedir. Her şeyden önce bir sistem oluşturan çevrenin denge unsurlarının yitilmesi, zararlı bozulmalara yol açmaktadır. Çevre kirliliğinin oluşmasında temel neden, doğanın, insan etkinlikleriyle ortaya çıkan atıkları kendiliğinden giderme yeteneğinin bozulmasıdır. Havaya, suya ve toprağa verilen atıklar doğanın kimyasal, biyolojik ve fiziksel özelliklerini bozmaktadır.

Sanayileşmenin ve kentleşmenin bir sonucu olarak çıkan aşırı nüfus artışı ve göç, çevre sorunlarının oluşmasında önemli bir etken olarak görülmektedir. Aşırı nüfus artışı ve göç büyük bir tüketim ordusu halinde doğal kaynakları yok etmektedir. Hava kirliliği, barınma atık maddeler, düzensiz yapılaşma ve gürültü kirliliği diğer çevre sorunları arasındadır.

Ülkemizin güneydoğusunda yer alan Siirt ili, 1990'lı yılların başından itibaren çeşitli nedenlerle köyden kente göçün ve aşırı nüfus artışının etkisiyle yukarıda anılan çevresel sorunları yaşamaya başlamıştır. Her ne kadar ilin sanayisi gelişmemişse de halkın bir kısmı, kamu görevi yürütmekle, diğer bir kısmı ise tarım ve hayvancılıkla uğraşmakla geçimini sağlamaktadır. Bu yaşanan bu aşırı nüfus artışının doğal sonucu olarak son yıllarda düzensiz yapılaşma, barınma atık maddeleri ve konutlardan kaynaklanan hava kirliliği ilin en önemli çevre sorunlarını oluşturmaktadır. İlde yürütülen çalışmalarla bu sorunların giderilmesine çalışılmaktadır.

Hazırlanan bu rapor ilimizin çevre durumunu, çevresel sorunlarını ve bu sorunlara çözümler oluşturmak üzere yapılabilecekleri kapsamaktadır. Raporun bu ve benzeri konularda yapılacak çalışmalar için bir kaynak oluşturması dileğiyle emeği geçenlere teşekkür ederim.

Edip ALAN
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü V.

GİRİŞ

Siirt İli, Ülkemizin güneydoğusunda, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin kuzeydoğusunda, Güneydoğu Torosların Güney eteklerinde kurulmuş olup, 41-42 boylamları ile 37-38 enlemleri arasında yer alır. İlin merkezi Dicle Nehrinin kollarından olan Botan ve Reşan Çayları arasında, yedi tepenin yamaçlarında kurulmuş ve günümüzde ovaya yayılmaya başlamıştır. Mevcut bilgilere göre Siirt, tarih yönünden çok eski bir geçmişe sahiptir. M.Ö. 2000 yılı başlarından M.Ö. 4. yüzyıla kadar sırasıyla Samiler, Babil ve Asur İmparatorluğu, Medler, Persler, M.S. ki dönemde Romalılar, Partlar ve Sasaniler bölgede hâkim olmuşlardır. Siirt, 1514 Çaldıran Zaferinden sonra Yavuz Sultan Selim tarafından Osmanlı İmparatorluğuna katılmıştır.

1894 yılında Bitlis'e bağlanan Siirt, 26 Eylül 1919 yılında 48 Sayılı Heyet-i Umumiye Kararı ile bağımsız sancak haline getirilmiş ve 1923 yılında Vilayet olmuştur. 1923 yılında il olan Siirt'in ilçe sayısı 11 iken 1990 yılında Şırnak ve Batman ilçelerinin il olması ile ilçe sayısı 6'ya düşmüştür.

2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre İlimizin nüfusu 310.879 kişidir. Bu nüfusun 191.688'i İl ve İlçe Merkezlerinde, 119.191'i ise belde ve köylerde yaşamaktadır. Km²'ye düşen nüfus yoğunluğu 50,25 (40-59) olup, yıllık nüfus artış hızı binde 1.30' dur. Nüfus bakımından Siirt İli; 81 il içerisinde 58. sırada gelmektedir.

Siirt ili, güneyinde Şırnak ve Mardin, doğusunda Van ve Hakkâri, kuzeyinde Bitlis ve batısında Batman illeri çevrilidir. Siirt ilinin Merkez ilçe dışında 6 ilçesi bulunmaktadır. Bunlar;

- Aydınlar
- Baykan
- Eruh
- Kurtalan
- Pervari
- Şirvan

Siirt ili topraklarının büyük bir bölümü dağlarla kaplıdır. Kuzeyde Muş Güneyi Dağları, doğuda Siirt Doğusu Dağları ilin doğal sınırlarını oluşturan sıradağlardır.

1990 yılında değişen sınırlardan sonra Siirt ilinin yüzölçümü 6.186 km²'ye inmiş olup, km²'ye 42 kişi düşmüştür. 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre 5.473 olan yüzölçümüne karşılık 310.468 kişilik nüfusu ile km²'ye 57 kişi düşmektedir.

Siirt ili toprakları, Güneydoğu Torosların çizdiği geniş yayın Dicle Havzasına giren bölümünde yer almaktadır. Güneydoğu Toroslar, Malatya ve Elazığ Ovalarının arasından başlayarak Muş Ovası ve Van Gölüyle, düşük yükseltili güneydoğu düzlüklerini birbirinden ayıracak şekilde, geniş bir yayçizer ve İran'da Zağros Dağlarıyla birleşir.

Siirt ilinde yeryüzü şekilleri içinde en ağırlıklı yeri yaklaşık olarak % 75 ile dağlar alırken, bunu yaklaşık % 22 ile ovalar izlemektedir. Siirt' in kuzeyi ve doğusu yüksek ve sarp kesimlerdir. Belli başlı dağlar olarak Baykan İlçesinde Tandır Dağı (Kalems 2.170 m.), Kurtalan İlçesinde Garzan Dağı (1.055 m.), Şirvan İlçesinde Hasteri Dağı (2.700 m.) ve Doğruyol Dağı (Beknovi

2.650 m.) Erüh ilçesinde Tartı Tepe (Terazi 2268 m.) ve Tünek Dağı (Aval 2.100 m.), Pervari ilçesinde ise Yazlıca Dağı (Herekol 2.943 m.), Körkandil Dağı (2.821 m.) ve Martepe Dağı (Kalevina 2.812 m.) bulunmaktadır. İl merkezinin yükseltisi ise 930 m.'dir.

İlin en önemli yaylaları; Pervari ilçesinde Çemikari, Cemen ve Herekol Yaylaları, Şirvan ilçesinde Bacevan Yaylasıdır.

Siirt ili, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin kuzeydoğu ucunda yer alıp, bölge düzlüklerinden sonra birden yükselmekte ve bu nedenle doğu ve kuzey kesimleri bol yağış almaktadır. Kuzeyde Muş Güneyi Dağları, doğuda Siirt Doğusu Dağlarıyla çevrili olan il alanı, Dicle Irmağının önemli su toplama alanlarından birini oluşturmaktadır. Önemli akarsuları; Dicle Irmağı, Botan Çayı (Uluçay), Garzan Çayı, Kızılsu Çayı ve Behranca Deresidir.

Petrol arama amacıyla Siirt topraklarında bugüne kadar çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaların sonuçlarına göre, il alanı değişik jeolojik yaşta kütlelerden oluşmaktadır. Bu kütlelerin en eskisi, Siirt-Bitlis arasında kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda uzanan başkalaşım kayaları serisidir. Genellikle III.Zaman kretase ve III.Zaman palo-neojen yaşlı olan bu seriler, doğudan il alanına sokulmaktadır. Gri, esmer, mavimsi renkli, kil taşı, şeyl ve kum taşlarından oluşan üst kretase ve paleosen serilerinin kalınlıkları yüzlerce metreye ulaşır. Bunlar, petrol araştırmacılarınca “Germav Oluşumu” adıyla anılır. “Örtü Tabakası” işlevi gösteren bu seriler, petrol yataklarını geçirimsiz bir örtü biçiminde kuşatmaktadır. Yörede, petrol içeren daha eski kütlelere de rastlanılmaktadır.

“Germav Oluşumu”nda rastlanan şeyler, Dicle ırmağı çevresinde çok belirgindir. Bu serilere yüzeye doğru yer yer jips, kırmızı-bordo renkli konglomera, gre, kil ve silt taşlarıyla karışık olarak rastlanır. İki seri arasında bazı kesimlerde gri-sarı renkli karakterler vardır. Yöredeki jipsli bordo renkli konglomera tabakalarına “Gercüş Serisi” denir. Alt eosen ve paleosen yaşlı “Gercüş Serisi” merkez ilçenin güney ve doğusunda kalkerlerin altında görülmektedir. Kalınlığı 250-500 m. Dolayında olan bu seride, yüzeye doğru yeşil killer, mamlar ve tebeşirli masif kalkerler de vardır. Tebeşirli kalker taşların yontulmaları ve işlenmeleri kolay olduğu için, ilde genellikle yapı taşı olarak kullanılmaktadır. İlde geniş alanlar kaplayan dağ ve tepelerde bolca rastlanan bu oluşumlara petrolcüler, “Midyat Kalkerleri” demektedir. İçlerinde orta eosen yaşlı fosillere de rastlanan “Midyat Kalkerleri” merkez ilçenin güneyinde, Siirt-İdil arasında ve Midyat dolaylarında hemen göze çarpar.

İl alanında sert karakterlerin üzerinde kil, marn, silt ve kum taşlarından oluşan neojen yaşlı göl serileri yığılmıştır. Bu hafif eğimli yumuşak seri, geniş düzlükleri ve ovaları oluşturmaktadır. Genç oluşumlar arasında yer yer jipsli tabakalar yüzeye çıkmaktadır. Bu jipslere ilde “Cas Taşı” denilmektedir. Yakılıp ufalandıktan sonra yapılarda harç olarak kullanılmaktadır. İlde neojen serilerine en yoğun olarak merkez ilçenin doğusu ve kuzeyi ile Kurtalan ilçesi çevrelerinde rastlanır. Siirt'in güneyindeki seriler doğu-batı, batı-kuzeybatı ve doğu-güneydoğu göllerinde uzanır. Serilerin güney kanatları dik ya da faylı, kuzey kanatları yatık eğimli “Petrol Kapanları” oluşturur. Bunlar Türkiye'nin başlıca petrol yataklarını oluşturur.

Siirt il alanı, ülkenin başlıca kırık çizgilerinin dışında kalmaktadır. Hatay'dan başlayıp Kahramanmaraş, Malatya, Elazığ ve Muş'tan geçtikten sonra Van Gölünün doğusunda süren, çokça

deprem olan tektonik çukurlar ve kırıklar dizisi, ilin küçük bir bölümünü kapsamına almaktadır. Bu kesim dışında il toprakları, sarsıntıların zararsız geçtiği tehlikesiz bölgeler kapsamına girmektedir.

İl toprakları asıl görünümünü III.Zamanda kazanmıştır. Şiddetli kıvrılma ve kırılmalara uğrayan il alanı, üst-eosen ve oligosen boyunca deniz dışında kalarak aşınmış bir yarı ova (Peneplen) niteliği kazanmıştır. Üst miyosende Doğu Anadolu genel olarak yükselirken, il alanı da blok halinde yükselmiş ve Güneydoğu Toroslar oluşmuştur. Bu yükselme hareketleri sırasında il alanının güney batısını da içine alan güçlü çöküntü alanları ortaya çıkmıştır.

Güneydoğu Torosların esnekliğini yitirmiş ve sertleşmiş kesimlerinde ortaya çıkan çöküntü oldukları, akarsularca aşındırılarak batı, güneybatı ve güney önünde uzanan vadilere dönüştürülmüştür. Bir yandan vadiler oluşurken, bir yandan da özellikle çöküntü alanlarında hızla genişleyen vadi tabanlarında IV.Zaman boyunca çeşitli taşınma maddeler ve düzlükler ortaya çıkmıştır.

Siirt İli'nin yüzölçümü 6.186 km² olup, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2008 yılında uyguladığı Statip Projesi kapsamında Siirt İlinin toplam tarım alanının 102.897 ha olduğu tespit edilmiş olup, bu alanın 33.285,32 ha kuru mutlak tarım arazisi, 2.417,15 ha sulu mutlak tarım arazisi, 58.798,15 ha marjinal tarım arazisi, 102,51 ha marjinal sulu tarım arazisi, 8.246,34 ha dikili tarım arazisi ve 47,84 ha özel ürün tarım arazisi olarak sınıflandırılmaktadır. Bu alan Siirt İlinin toplam arazi miktarının %18,29'una tekabül etmektedir. Bunun genellikle %85 kadarı tarla alanı, %15 kadarı da sebzeçilik, meyvecilik ve bağ şeklinde kullanılmaktadır. İlimizdeki tarla ziraatında buğday, arpa, kırmızı mercimek, nohut, tütün, pamuk gibi ürünler yetiştirilmektedir. Tarımsal ürünlerden Siirt Fıstığı, Zivzik Narı ve Tayfi Üzümü meşhurdur. Ayrıca arıcılık konusunda Pervari Balı meşhurdur.

Turizm açısından keşfedilmeyi bekleyen tarihi, doğal, dini ve kültürel ölçekte birçok mekân bulunmaktadır. Çeşitli medeniyet ve topluluklara misafirlik yapmış bu şehir keşfedilmeyi ve hak ettiği değere ulaşmayı beklemektedir. Evliyalar diyarı olarak adlandırılan Aydınlar(Tillo) ve Baykan İlçesi Veysel Karani Beldesinde yer alan Hz. Veysel Karani Türbesi bu mekânların başında gelmekte olup İl merkezinin alt kotundan geçen Botan Çayı ve Vadisi'nin doğal güzellikleri ve manzarası ile etkileyici bir görünüme sahiptir. Botan Vadisinde çeşitli doğa sporlarına imkân bulunmaktadır.

Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünde çevre hizmetleri açısından; ÇED, İzin ve Denetim Şube Müdürlüğü ve Çevre Yönetimi Şube Müdürlüğü olmak üzere iki adet şube tarafından faaliyet gösterilmektedir. Şubelerde her iki şubeye bakan bir adet Şube Müdür V. (Çevre Yük. Müh.) ve her iki şube işlerine bakan bir adet Çevre Mühendisi olmak üzere toplam iki adet personel görev yapmaktadır.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Türkiye’de özellikle kış sezonunda bazı şehir merkezlerinde meteorolojik şartlara da bağlı olarak hava kirliliği görülmektedir. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir. Ancak ısınmada doğal gazın ve kaliteli yakıtların kullanılması sonucu özellikle büyük şehirlerde hava kirliliğinde 1990’lı yıllara göre azalma olmuştur.

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Kömüre dayalı termik santrallerde kullanılan yerli linyitlerin yüksek kükürt oranı ve bazı tesislerde arıtma sistemlerinin olmaması nedeniyle kükürt dioksit (SO₂) emisyonları problem oluşturmaktadır. Çevre Mevzuatının kirletici vasfı yüksek tesisler olarak nitelendirdiği enerji üretim tesisleri için mevzuatta özel emisyon sınır değerleri bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli izinler, tesisten çıkan emisyonlar ve tesisin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin tespitine ilişkin usul ve esaslar Çevre Mevzuatında belirlenmiştir. Katı, sıvı ve gaz yakıt kullanan bu tesisler için ilgili baca gazı sınır değerlerinin sağlanması yanında tesis etki alanlarında hava kalitesi sınır değerlerinin de sağlanması gereklidir. Bu nedenlerle söz konusu tesislerden kaynaklanan özellikle toz, kükürt dioksit (SO₂) ve azotoksit (NO_x) emisyonlarının giderilmesi ve azaltılması konusundaki tekniklerinin uygulanması gereklidir. Söz konusu azaltım teknikleri son yıllarda tesislerden kaynaklanan emisyon yüklerini önemli ölçüde azaltılabilmektedir. Söz konusu azaltım tekniklerinin hayata geçirilmesi ve yaygın olarak kullanılabilmesi içinde Çevre Mevzuatında bazı değişiklikler yapılmıştır.

Şehirlerde yaşanan hava kirliliğine, artan motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz gazları da katkı sağlamaktadır.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1’ de verilmektedir.

Tablo 1 A.1- Hava Kalite İndeksi Karşılaştırma Tablosu

Hava Kalitesi İndeksi	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM10
	1 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)	1 saatlik ortalama (µgr/m ³)	24 saatlik ortalama (µgr/m ³)
1 (çok iyi)	0-50	0-45	0-1,9	0-35	0-25
2 (iyi)	51-199	46-89	2,0-7,9	36-89	26-69
3 (yeterli)	200-399	90-179	8,0-10,9	90-179	70-109
4 (orta)	400-899	180-299	11,0-13,9	180-239	110-139
5 (kötü)	900-1499	300-699	14,0-39,9	240-359	140-599
6 (çok kötü)	>1500	>700	>40,0	>360	>600

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'den ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM10), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM10- 10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM10 için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM10 solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkayıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM10'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM10 maruziyetine karşı hassastır. PM10 yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'in global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'in ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren

ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

İl genelinde 2012 yılına kadar evsel ısınmada yerli kömür, ithal kömür, fuel-oil, odun vb. yakıtlar kullanılmakta iken, 2012 yılından itibaren il merkezine gelen doğalgaz hattı ile merkeze bağlı ana mahallelerde yer alan apartmanların çoğunda doğalgaz dönüşümü gerçekleştirilmiştir. Doğal olarak %100'lük bir dönüşüm olması bir süreç gerektirdiğinden hala ithal kömür başta olmak üzere çeşitli ısınma amaçlı yakıtlar kullanılmaktadır. Siirt İlinde yoğun bir sanayi faaliyeti olmamakla birlikte münferit belli başlı sanayi tesisleri bulunmaktadır. Bu nedenle evsel ısınmadan kaynaklı hava kirliliğinin yanında sanayiden kaynaklı hava kirliliği oldukça azdır. İl Merkezi başta olmak üzere yerleşimin yoğun olduğu bölgelerde trafikteki araçlardan kaynaklı egzoz gazlarının da hava kalitesine belli bir etkisi olmaktadır. Bu tür çevresel olumsuzlukların ortadan kaldırılması veya minimize edilmesi noktasında ilgili kurum ve kuruluşlarla eşgüdüm halinde her türlü faaliyet ve denetim gerçekleştirilmektedir.

Tablo 2 A.2 – İlimizde 2012 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, İthalatçı Kömür Firmaları, 2012)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Yerli Kömür	Türkiye Kömür İşletmesi	6.500	5371	32,84	1,60	10,36	16,44
İthal Kömür	Dış Ülkeler	23.492,51	6.489	23,53	0,80	3,61	13,61

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Tablo 3 A.3- İlimizde 2012 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
---	---	---	---	---	---	---	---

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Not: Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü envanterinde böyle bir bilgi bulunmadığından doldurulamamıştır.

Tablo 4 A.4 –İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (SİBADAŞ Doğalgaz Dağıtım A.Ş., 2012)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/m ³)
Konut	1.600.000	9.200
Sanayi	---	---

Tablo 5 A.5 – İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Fueloil Miktarı (Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2012)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)	Toplam Kükürt (%)
Konut	---	---	---
Sanayi	---	---	---

Not: Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü envanterinde böyle bir bilgi bulunmadığından doldurulamamıştır.

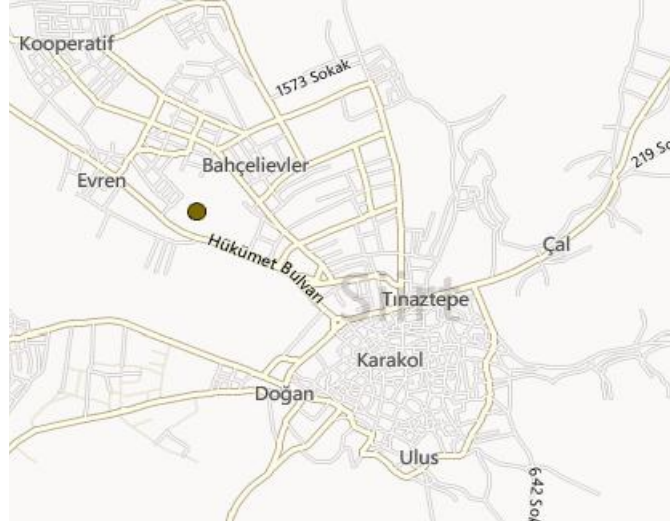
Egzoz gazı emisyonlarının kontrolüne yönelik ilimizdeki faaliyetler A.5. Bölümünde verilmektedir.

Tablo 6 A.6- İlimizde 2012 Yılı İldeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (İl Emniyet Müdürlüğü, Egzoz Emisyon Firmaları, 2012)

Araç Sayısı					Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	Toplam	Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	Toplam
7.463	6.211	3.554	137	17.365	3.042	1.012	2.797	10	6.861

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İl Müdürlüğü sekretaryasında bu konuda her yıl yayımlanan Hava Kalitesi Değerlendirmesi ve Yönetimi ile Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi Genelgesi kapsamında İl Mahalli Çevre Kurulu nezdinde genel değerlendirme yapılarak İl ölçeğinde alınması gerekli tedbirler belirlenmektedir. Alınan bu kararlar doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlarca oluşturulan komisyonca İl genelinde ani ve planlı denetimler yapılmaktadır. Denetimlerimiz; sanayi kaynaklı, ısınmadan kaynaklı ve taşıt kaynaklı olmak üzere üç kategoride gerçekleştirilmektedir. Ayrıca İl genelinde çeşitli bilgilendirici ve bilinçlendirici reklam, afiş, eğitim ve broşür vb. faaliyetler yapılarak gerekli duyarlılığın gösterilmesi sağlanmaktadır.

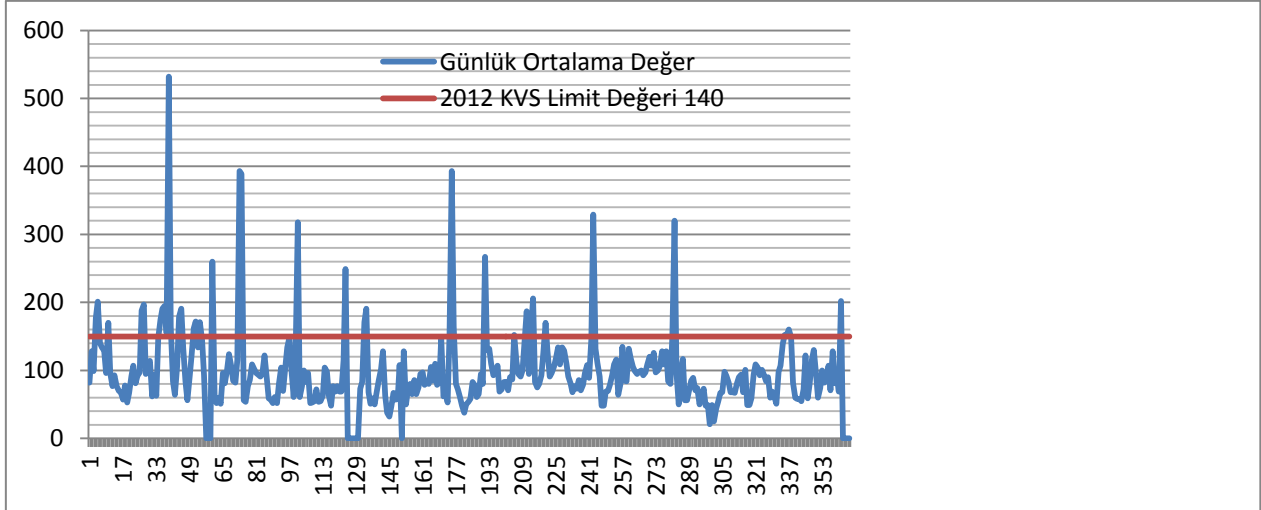

Harita 1 A.1 – İlde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri (www.havaizleme.gov.tr, 2013)

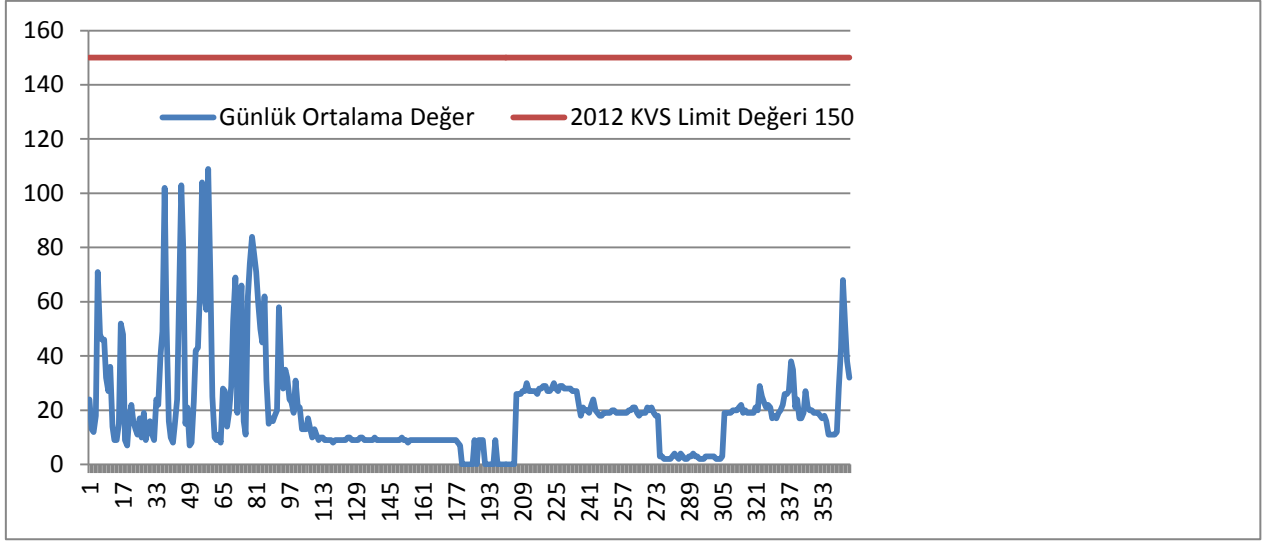
Tablo 7 A.8- İlimizde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler (www.havaizleme.gov.tr , 2013)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₂	HC	PM
Bahçelievler	37.932004/41.934975	X	-	-	-	-	X

A.4. Ölçüm İstasyonları

Grafik 1A.1- İlimizde Bahçelievler İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Grafik 2 A.2- İlimizde Bahçelievler İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Tablo 8 A.9- İlimizde 2012 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri (www.havaizleme.gov.tr ,2013)

B.EVLER	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	22,90	0	107,25	5										
Şubat	43,44	0	152,34	14										
Mart	36,90	0	101,77	2										
Nisan	10,66	0	88,93	2										
Mayıs	9,19	0	90,08	3										
Haziran	8,81	0	92,70	4										
Temmuz	20,07	0	103,22	5										
Ağustos	25,74	0	113,32	4										
Eylül	19,26	0	95,86	0										
Ekim	2,48	0	83,16	2										
Kasım	20,05	0	85,73	1										
Aralık	24,32	0	96,37	4										
ORTALAMA	16,698	0	100,894	46										

* Sınır değerini aştığı gün sayısı

Tablo 9 A.10 İlimizde 2012 Yılında Hava Kirletici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aştığı Gün Sayıları (www.havaizleme.gov.tr ,2013)

(.....)	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak														
Şubat														
Mart														
Nisan														
Mayıs														
Haziran														
Temmuz														
Ağustos														
Eylül														
Ekim														
Kasım														
Aralık														
ORTALAMA														

• AGS: Sınır değerini aştığı gün sayısı **Not:** Konsantrasyon cinsinden veri alınamamıştır.

Tablo 10 A.11 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği 2012 Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri

SO₂: kükürtdioksit

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	1 saatlik ortalama sınır değer (mg/m ³)	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerini aştığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	350	125	3		20
HKDYY ¹	-	150 ²	-		

NO₂: azotdioksit

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	1 saatlik ortalama sınır değer (mg/m ³)	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerini aştığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	200	-	18		40
HKDYY	-	300	-		68 ³

Partikül Madde 10

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerini aştığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	50	35		40
HKDYY	140 ⁴	-		78

CO: karbon monoksit

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerini aştığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	-	-		-
HKDYY	14 ⁵	-		10

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

İl genelinde İl Müdürlüğümüz tarafından üç adet firmaya egzoz emisyon ölçüm yetki belgesi verilmiş olup bu firmalar ilgili yönetmelik çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Yetki belgesine sahip firmalar İl Müdürlüğünce belli periyotlar dâhilinde denetlenmektedir. Ayrıca trafik zabıtalrı ile gerekli denetimlerin yapılması planlanmaktadır. 2012 yılında yetkili firmalara 5.795 adet egzoz emisyon pulu satışı gerçekleştirilmiştir.

A.6. Gürültü

İl genelinde genel olarak yaz mevsiminde ağırlıklı olarak düğün faaliyetlerinden dolayı ve kentleşme(imar vb.) sorunlarından kaynaklı zaman zaman şikâyetler meydana gelmektedir. Şikâyete esas konu ile ilgili iş mahallinde teknik ve idari iş ve işlemler yapılarak konu değerlendirilmekte, çevre ve insan sağlığı açısından gerekli hassasiyet gösterilmektedir. 2012 yılında genel olarak beş adet gürültü konusunda şikâyet bulunmaktadır.

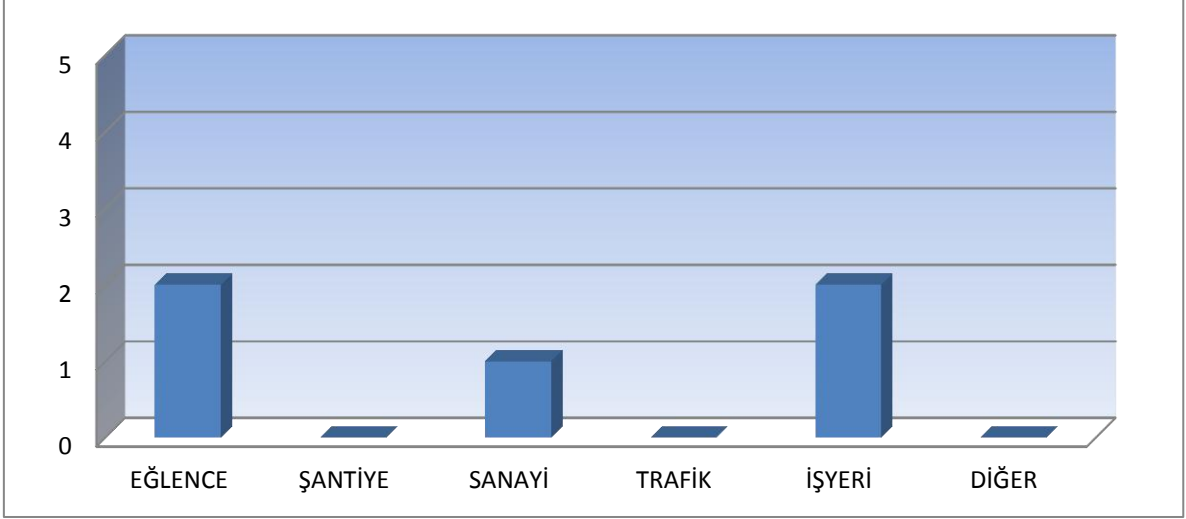
¹ HKDYY: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği

² HKDYY EK-1/A'da yer alan geçiş süreci limit değeri (proje yılına göre değişir).

³ HKDYY EK-1/A'da yer alan geçiş süreci limit değeri (proje yılına göre değişir).

⁴ HKDYY EK-1/A'da yer alan geçiş süreci limit değeri (proje yılına göre değişir).

⁵ HKDYY EK-1/A'da yer alan geçiş süreci limit değeri (proje yılına göre değişir).

Grafik 3 A.2– İlimizde 2012 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikâyetlerin Dağılımı (Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İlimiz ölçeğinde İklim Değişikliği Eylem Planı kapsamında sektörel hedefler doğrultusunda ilimizde kısa vadeli çalışmalar çerçevesinde İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ve Belediye Başkanlığı tarafından hazırlanan sektörel bazda izlenecek konular çerçevesinde İklim Değişikliği Eylem Planı hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Tablo 11 B.1 –İlimizin Akarsuları (DSİ, 2012)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Bitlis Çayı	108,8	56,3	19,9	Botan Çayı	HES,Sulama,İçmesuyu
Botan Çayı	217,5	99	149,2	Dicle	HES,Sulama,İçmesuyu
Kezer Çayı	105	40	20,6	Bitlis Çayı	HES,Sulama,İçmesuyu
Zorava Çayı	93,8	70	---	Botan Çayı	HES,Sulama,İçmesuyu

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

İl genelinde doğal göl bulunmamaktadır.

Tablo 12 B.2-İlimizdeki Mevcut Sulama Göletleri (DSİ, 2012)

Göletin Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı
Ceffan	Kapaksız Karşıdan Akışlı	6.845.000	332	-----	Sulama

B.1.2. Yeraltı Suları

Siirt Merkez, Kurtalan, Tillo (Aydınlar) İlçeleri ile Kayabağlar, Gökçebağ ve Atabağı Beldelerinin içme suyunun bir kısım ihtiyaçları Şirvan İlçesi kırsalında bulunan Hesko adı verilen doğal kaynak suyu ve Botan Çayı üzerinde yer alan keson kuyulardan sağlanmaktadır. Ayrıca tarımsal amaçlı yeraltı su sondajları, münferit amaçlı sanayi tesislerinin kullanma suyu ihtiyacını karşılamak için açılan su sondajları ve kırsalda (köylerde) kullanma ve içme suyu ihtiyaçlarını karşılamak üzere kayıtlı veya kayıtsız (yeraltı suyu kullanım izni olmayan) birçok su sondajları bulunmaktadır.

İl genelinde Siirt-Eruh Yolu 15. Km de Sağlarca (Billoris) Kaplıcası ile Kışlacık Köyü Reşan Çayı kıyısındaki Lif Kaplıcası olmak üzere iki adet şifa amaçlı jeotermal kaynak mevcuttur.

Tablo 13 B.3– İlimizin Yeraltısuyu Potansiyeli(DSİ, 2012)

Kaynağın İsmi	hm ³ /yıl
Siirt-31.12.2010'a kadar(15 Adet)	1,13
Siirt-2011(7 Adet)	0,04
Siirt-2012(5 Adet)	0,05

Yeraltısularına kullanım yerleri ve sarfiyat açısından bakıldığında, 31.12.2010 tarihine kadar 15 adet noktadan sadece içme-kullanma amaçlı 82 lt/sn olarak toplam 1.13 hm³/yıl, 2011 yılı genelinde 7 adet noktada sadece sulama amaçlı 6,5 lt/sn olarak toplam 0,04 hm³/yıl, 2012 yılı genelinde 5 adet noktada sadece sulama amaçlı 8,00 lt/sn olarak toplam 0,05 hm³/yıl olarak toplam tahsis 1.22 hm³/yıl olup, sanayi amaçlı bir tahsis mevcut bulunmamaktadır.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

DSİ kayıtlarında olan yeraltısuyu kullanım değerlerine göre su seviyeleri; 31.12.2010 tarihine kadar genel ortalama statik seviye 52,4 m, ortalama dinamik seviye 67,2 m, 2011 yılı için ortalama statik seviye 56,5 m, ortalama dinamik seviye 72,8 m, 2012 yılı için ortalama statik seviye 49,4 m, ortalama dinamik seviye 92,6 m olarak değerlendirilebilir.

B.1.3. Denizler

İlin denizel ortama kıyısı bulunmamaktadır.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Tablo 14 B.3 - İlimizde 2012 Yılı Yüze ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları

Su Kaynağının Cinsi (Yüze/Yer altı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevki)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüze	Eruh Zarova	Var	Var	Var	Yok	---		Eruh, Zarova	---	1,94
Yüze	Merkez Eğlence	Var	Yok	Var	Yok	---		Merkez, Eğlence	---	1,61
Yüze	Merkez Uluçay	Var	Var	Var	Yok	---		Merkez, Uluçay	---	1,62
Yüze	Merkez Kezer	Var	Yok	Var	Yok	---		Merkez, Kezer	---	1,68
Yüze	Ekinli Kurtalan	Yok	Yok	Var	Yok	---		Ekinli, Kurtalan	---	1,29
Yüze	Yayıklı Kurtalan	Yok	Yok	Var	Yok	---		Yayıklı, Kurtalan	---	0,09
Yüze	Çayırılı Kurtalan	Yok	Yok	Var	Yok	---		Çayırılı, Kurtalan	---	0,36
Yüze	Kasımlı, Şirvan Çayı	Var	Var	Var	Yok	---		Kasımlı, Kurtalan	---	1,81
Yüze	Baykan Merkez	Var	Yok	Var	Yok	---		Merkez Baykan	---	2,22

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İl geneline bakıldığında endüstriyel faaliyetler çok yoğun olmamakla birlikte, ağırlıklı olarak Siirt Merkez ve Kurtalan İlçesinde yoğunlaşmakta olup, münferit yerlerde de endüstriyel faaliyetler sürdürülmektedir. Siirt- Şirvan Yolunun 3. km de kurulu olan Siirt Organize Sanayi Bölgesinde(OSB) kapasitesi küçük az sayıda işletme bulunmaktadır. OSB su temini Siirt Belediyesi tarafından karşılanmaktadır. Siirt OSB Müdürlüğüne ait atıksu arıtma tesisi bulunmamaktadır. Münferit dağınık olan ve personel sayısı 84 kişinin altında olan işletmelerin evsel atıksuları tip sızdırmaz fosseptikte toplanarak vidanjör yardımı ile çekilerek ilgili Belediyenin altyapısına deşarj edilmektedir. İl genelinde büyük endüstriyel faaliyet noktasında iki adet tesis mevcut olmakla birlikte, tesislerden biri Kurtalan İlçesi Oyacak Köyü mevkiindeki Limak Kurtalan

Çimento Fabrikası, diğeri ise Şirvan İlçesi Madenköy mevkiindeki Park Elektrik Bakır Madeni ve Zenginleştirme Tesisidir. Tesislerden çimento fabrikası su ihtiyacını sondaj sonucu yeraltı suyundan karşılamaktadır. Fabrikada kuru bazlı üretim yapılmakta olup, evsel nitelikli paket atıksu arıtma tesisi(100 m³) mevcut olmakla beraber çıkış suyu tesisin alt kotundan geçen Gedikbaşı Deresine deşarj edilmektedir. Bakır Madeni ve Zenginleştirme Tesisleri su ihtiyacını çeşitli kaynak sularından karşılamakta ve proseten kaynaklı atıksularını, atık barajı olarak tabir edilen II. sınıf düzenli depolama alanında depolayarak tesis içi geri devir yapılarak prosete kullanılmakta olup, herhangi bir atıksu deşarjı bulunmamaktadır. Evsel kaynaklı atıksular için paket atıksu arıtma tesisi(80 m³) mevcut olup, tesisin alt kotundan geçen Botan Çayı'nın bir kolu olan Sümbül Deresi'ne deşarj edilmektedir.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Siirt İl Merkezinde Siirt Belediyesi Kentsel Atıksu Arıtma Tesisleri faaliyette olup, 20.718 ton/gün mevcut kapasiteli arıtma tesisi yaklaşık 135.000 kişilik nüfusa hizmet vermektedir. Arıtılan atıksu dolaylı olarak mevsimsel Gökçebağ Deresi üzerinden Yerlibahçe Köyü mevkiinden Botan Çayına deşarj edilmektedir. Ayrıca Yeni Siirt-Eruh Yolu üzerinde bulunan katı atık vahşi depolama alanından kaynaklanan muhtemel sızıntı suları yeraltı sularını ve mevsimsel kuru dereden yüzeysel akışla Botan Çayına karışması ile yüzeysel suları kirletmesi muhtemeldir. Yapımı tamamlanan Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinin faaliyete alınması ve mevcut vahşi depolama alanında yapılacak iyileştirme faaliyetleri sonucunda bu olumsuzluk ortadan kaldırılacaktır.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Siirt İli'nin yüzölçümü 6.186 km² olup, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2008 yılında uyguladığı Statip Projesi kapsamında Siirt İlinin toplam tarım alanının 102.897 ha olduğu tespit edilmiş olup, bu alanın 33.285,32 ha kuru mutlak tarım arazisi, 2.417,15 ha sulu mutlak tarım arazisi, 58.798,15 ha marjinal tarım arazisi, 102,51 ha marjinal sulu tarım arazisi, 8.246,34 ha dikili tarım arazisi ve 47,84 ha özel ürün tarım arazisi olarak sınıflandırılmaktadır. Bu alan Siirt İlinin toplam arazi miktarının %18,29'una tekabül etmektedir. Bunun genellikle %85 kadarı tarla alanı, %15 kadarı da sebzeçilik, meyveçilik ve bağ şeklinde kullanılmaktadır. 2012 yılında İlde ticari gübre kullanılarak tarım yapılan alan 93.627 ha olmakla birlikte; bitki besin maddesi bazında Azot (12.969 ton), Fosfor (3.026 ton) ve Potas (1.763 ton) kullanılmıştır. İlde 2012 yılında pestisit(Tarımsal İlaçlar) kullanılarak tarım yapılan alan 60.914 ha olmakla birlikte; kimyasal madde bazında İnsekdisitler (3.910 ton), Herbisitler (6.580 ton), Fungusitler (3.270 ton), Rodentisitler (0.035 to) ve Akarisitler (0.017 ton) kullanılmıştır.

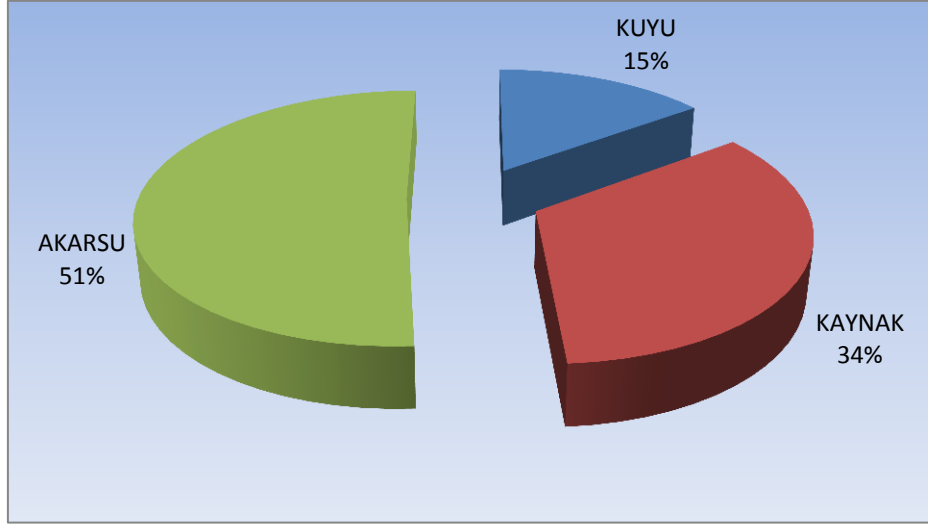
B.3.2.2. Diğer

B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İlde kentsel amaçlı su temini Şirvan İlçesi Çeltikyolu Köyü mevkiinde bulunan ve Hesko diye adlandırılan kaynak suyundan ve alınarak içmesuyu arıtma tesisinde arıtılması sonucu ilgili Belediyelerin isale ve şebeke hattına verilmektedir. Mevcut suların tamamına yakını evsel amaçlı olarak kullanılmaktadır.

Grafik 4 B.2. İlimizde 2012 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı (Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)

İl Merkezi ve İlçe yerleşimlerinin tamamında içmesuyu şebekesi mevcut bulunmamaktadır. İl Merkezi ve İlçelerde yoğun bir nüfus değişimi söz konusu değildir. Merkezde şebekeli olarak yaklaşık 135.000 kişilik nüfusa hizmet verilmektedir.

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su Botan Çayının kenarında açılan keson kuyulardan karşılanmakta olup, mevcut İçme Suyu Arıtma Tesisine isale edilmektedir. Ayrıca münferit olarak İl genelindeki çeşitli sondajlar ile içme suyu, sanayi ve tarım amaçlı su temini gerçekleştirilmektedir. İçme ve kullanma amaçlı su temini ile ilgili nihai bir su sarfiyatı değeri bulunmamaktadır.

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Kaynak suyu olarak Şirvan İlçesi Çeltikyolu Köyü mevkiinde bulunan ve Hesko diye adlandırılan kaynak suyundan su temini gerçekleştirilmekte olup, uzun bir isale hattı ile İl merkezine getirilen su önemli bir su kaynağıdır. Siirt İçmesuyu Arıtma Tesisi, şehir merkezine 5 km mesafede Siirt-Şirvan karayolu üzerinde yer almaktadır. Kezer Çayı'ndan regülatör vasıtası ile alınan su, müstakil bir hatla kendi cazibesıyla arıtma tesisine ulaşmaktadır. Gerekli görülen durumlarda, Hesko isale hattından da tesise su verilebilmektedir. Siirt il merkezi ile Aydınlar (Tillo), Kurtalan, Kayabağlar ve Atabağ ilçeleri ile Gökçebağ Beldesinin 2040 yılına kadar olan içmesuyu ihtiyaçları için Arıtma Tesisi 2 kademe planlanmış olup, arıtma tesisinin ilk etabının bitirilmesiyle günlük maksimum 50.000 m³ su artırılarak Siirt ili, Kurtalan ve Aydınlar ilçesi Kayabağlar ve Atabağı beldelerinin ihtiyacı olan içme ve kullanma suyu TS 266 standartları ve Dünya sağlık teşkilatı standartlarına uygun olarak sağlanmaktadır.

B.4.2. Sulama

Siirt İli'nin yüzölçümü 6.186 km² olup, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2008 yılında uyguladığı Statip Projesi kapsamında Siirt İlinin toplam tarım alanının 102.897 ha olduğu tespit edilmiş olup, bu alanın 33.285,32 ha kuru mutlak tarım arazisi, 2.417,15 ha sulu mutlak tarım arazisi, 58.798,15 ha marjinal tarım arazisi, 102,51 ha marjinal sulu tarım arazisi, 8.246,34 ha dikili tarım arazisi ve 47,84 ha özel ürün tarım

arazisi olarak sınıflandırılmaktadır. Bu alan Siirt İlinin toplam arazi miktarının %18,29'una tekabül etmektedir. Sulama yapılan alanlarda, başta salma sulama olmak üzere damla sulama ve yağmurlama sistemi kullanılmaktadır.

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

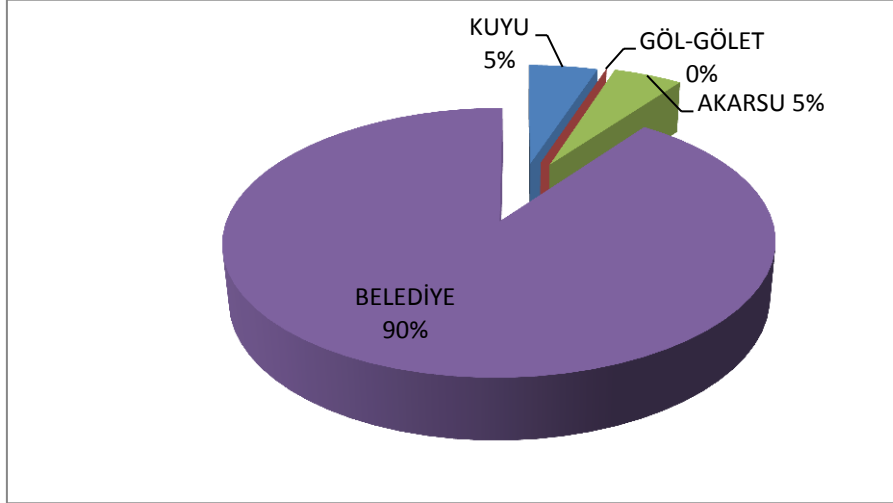
İl genelinde bu konuda detaylı bir veri tespit edilememiştir.

B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Diyarbakır, batman ve Siirt İllerinde yürütülen DSBKP kapsamında Siirt İlinde son beş yılda 912 dekarlık bir alanda damla Sulama sisteminin kurulması desteklenmiştir.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

İl Merkezinde Şirvan Yolu üzerinde bulunan Siirt OSB'nin kullandığı suyun tamamı Siirt İl Merkezinin su ihtiyacını karşılayan Hesko isale hattından(Siirt Belediye Başkanlığı) karşılanmaktadır. Diğer münferit sanayi tesisleri ise çeşitli kaynaklardan kullanma suyu ihtiyacını karşılamaktadır.

Grafik 5 B.3- İlimizde 2012 Yılında Endüstrinin Kullandığı Suyun Kaynaklara Göre Dağılımı (Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)

Siirt OSB'de geri dönüşüm suyu kullanılmamakta olup soğutma amaçlı su gerektirecek bir faaliyet bulunmamaktadır. İlimiz geneline bakıldığında; Park Elektrik Madencilik San. Tic. A.Ş.'ye ait Bakır Madeni ve Zenginleştirme Tesisine ait atık barajında depolanan atıksu sistemde geri dönüşüm ile proses suyu olarak kullanılmaktadır. Ayrıca Limak Kurtalan Çimento Fabrikası faaliyet alanında toplanan yüzeysel suların sulama ve tesis içi faaliyetlerde kullanılması amaçlanmıştır. Tesisin su ihtiyacı 344 m³/gün olmakla birlikte çimento fabrikasında kullanılan soğutma suyu miktarı 133 m³/gün olup, çevrimiçi olarak kullanıldığından sadece buharlaşarak kaybolan kısmı ilave edilmektedir.

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

İlimiz sınırları içerisinde kurulu olup işletme aşamasında olan iki adet hidroelektrik santrali(HES) bulunmaktadır. Botan Çayı üzerinde bulunan Alkumru Barajı ve HES'in kurulu gücü 261,27 MW olup üretilen enerji miktarı 817,26 GWh/yıl; Botan HES'in kurulu gücü 2 MW olup üretilen enerji miktarı 6

GWh/yıl olarak planlanmıştır. Ayrıca 6 adet baraj ve HES ile regülatörler inşaat aşamasında ve yaklaşık 15 adet baraj ve HES ile regülatörler plan ve proje aşamasında yer almaktadır.

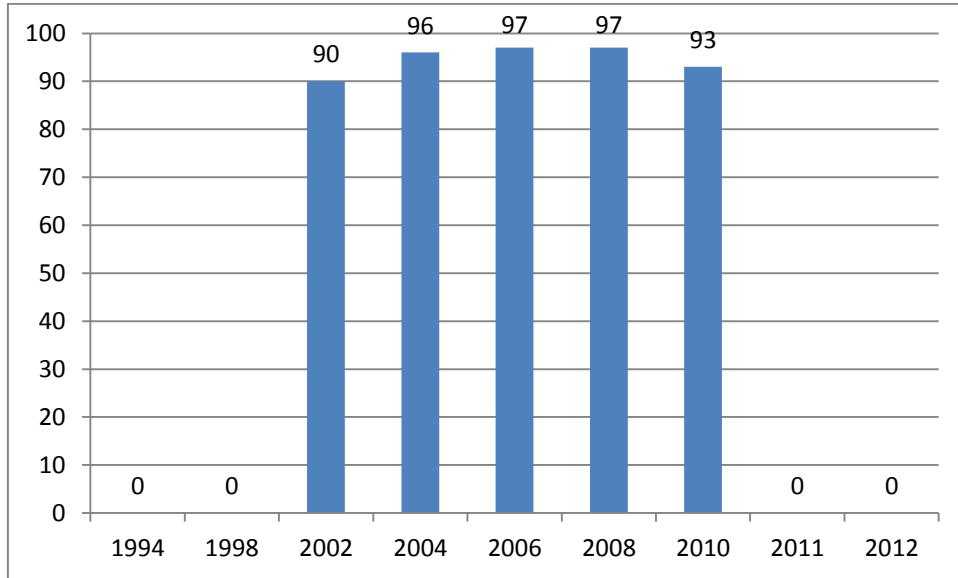
B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İl genelinde kayda değer olarak rekreatiyonel amaçlı su kullanımı bulunmamaktadır.

B.5. Çevresel Altyapı

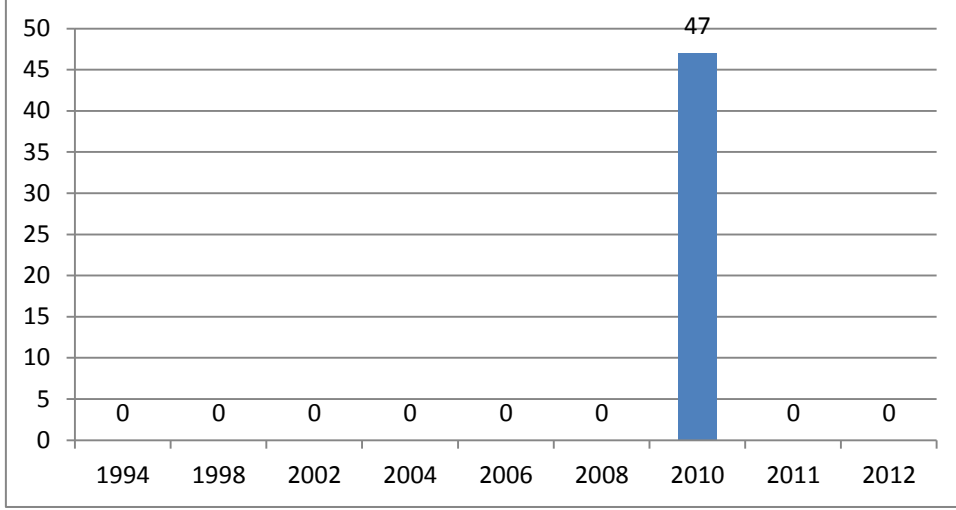
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

Siirt kent merkezinin kanalizasyon sistemini kullanma oranı % 100 oranında olup yaklaşık 139.000 kişilik nüfus bu hizmetten faydalanmaktadır. Kanalizasyon sisteminin kullanım oranına bakıldığında İl ve İlçe Merkezlerinde kanalizasyon kullanımı tam kapasitede olup; toplam nüfusa oranı % 61,66 değerindedir. İl Merkezi ve İlçelerde yoğun bir nüfus artışı bulunmamaktadır. Kentsel Atıksu Arıtma Tesisi faaliyeti olan tek Belediye Merkez Siirt Belediyesidir.

Grafik 6 B.4- İlimizde 2012 Yılı Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı (TUİK, 2012)

Not: "0" ibaresi veri olmadığını ifade etmektedir.

Grafik 7 B.5 – İlimizde 2012 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (TUİK, 2012)

Not: "0" ibaresi veri olmadığını ifade etmektedir.

Tablo 15 B.4 – İlimizde 2012 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (Siirt Belediyesi, 2012)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisleri/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisleri Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
İl Merkezi	Merkez	X			X	X	20.718	0.185	755754/4200812	Yok	139.000	10
İlçeler												

Siirt Belediye Başkanlığı Atıksu Arıtma Tesisi çamur kurutma yataklarında yer alan stabilize arıtma çamurundan kontrol amaçlı alınan özel numuneye ait analiz sonuçları aşağıda yer almaktadır

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı Gıda Güvenliği ve Beslenme Araştırma Müdürlüğü ANALİZ RAPORU		Sayfa No: 1/2	
			
Sayı : B.10.1.RBH.0.00.120/17/1128		21/05/2009	
Konu : Arıtma Çamuru Analizi			
Protokol No : 19780			
Numunenin Geliş Sebabi	Kontrol (Özel Numune)		
Numuneyi Gönderen Kişi / Kurum / Kuruluş	Remondis Sistem Yapı Çevre Tek.San.Tic.A.Ş.Hal Yolu Cad. Çayırıyolu Sok. Üçgen Plaza Kat:2 No:7 İçerenköy/ İSTANBUL		
İlgili Yazı Tarihi ve Sayısı	06.04.2009 / BİS Sayı		
Numunenin Alındığı Adres ve Tarih	Siirt Atıksu Arıtma Tesisi Eruh Yolu Üzeri 4. Km Merkez / SİİRT		
Numunenin Sahibi	Remondis Sistem Yapı Çevre Tek.San.Tic.A.Ş.		
Numunenin Adı/Cinial - Markası/ Üretici Firma Adı	Arıtma Çamuru		
Numunenin Ambalaj Şekli ve Etiketli - Miktar	1,5 kg naylon torbada		
Numunenin Üretim Tarihi ve Son Kullanma Tarihi	Yok		
Numune Parti - Seri No.	Yok		
Tutanak / Sözleşme Tarihi ve No. - Mühür Durumu	Yok		
Makbuz / Dekont Tarihi ve No.	15.05.2008 - 2985		
Numunenin Laboratuvara Geliş Tarihi - Saati	06.04.2009		
Numunenin Durumu	Analize uygun		
Analizin Başlama ve Bitiş Tarihi	06.04.2009 / 05.05.2009		
Açıklama: - Numune tarafsızca alınmamış olup, Gıda Güvenliği ve Beslenme Araştırma Müdürlüğü Numune Kabul Kriterleri Talimatı'na uygun olarak kabul edilmiştir. - Bu rapordaki sonuçlar yukarıda belirtilen numune için geçerlidir. Bu raporun hiçbir bölümü tek başına veya ayrı ayrı kullanılamaz ve GGBM'nin yazılı izni olmadan çoğaltılamaz, imzasız ve mühürlü raporlar geçersizdir.			
İncelenen Parametreler	Metod-Cihaz	Tayın Limiti (LOQ)	Analiz Sonuçları
Kurşun (mg Pb/Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - MS	-	4.84
Kadmiyum (mg Cd/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - OES	0.0021	<0.0021
Krom (mg Cr/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - OES	0.0026	26.8
Bakır (mg Cu/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - OES	0.0044	50
Nikel (mg Ni/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - OES	0.0068	49
Çiiva (mg Hg/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - MS	-	0.014
Çinko (mg Zn/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - OES	0.0081	400
Potasyum (mg K/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - OES	-	5667
Magnezyum (mg Mg/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	ICP - OES	-	14144
Azot (mg N/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	Kjeldahl Metodu	-	12810
Fosfor (mg P/ Kg, Fınn Kuru Toprak)	Spektrofotometrik	-	4305
pH (1:5, numune: saf su çözeltisinde)	Elektrokimyasal	-	6.76
Kuru Madde (% , Orjinal Örnekte)	Gravimetrik	-	70.7
Organik Madde (% , Kuru maddede 550 °C)	Gravimetrik	-	44.32
		Adres: Cemalet Güneş Caddesi No: 18 Tel: 0(312) 458 20 00	
		06100 Sıhhiye/ANKARA Faks: 0(312) 458 23 83	
		Web adresi: www.rshmt.gov.tr e-posta: rsglda@rshmt.gov.tr	
Form No: F34/ GGBM/ 00			

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Siirt OSB'nin atıksu arıtma tesisi olmamakla birlikte; münferit sanayi tesislerinin ilgili yönetmelikler gereği ya paket atıksu arıtma tesisleri bulunmakta ya da sızdırmaz tip fosseptikte toplanarak vidanjör yardımı ile çekilerek ilgili Belediye'nin altyapısına deşarj edilmektedir.

Çizelge 1 B.5 – İlimizdeki 2012 Yılı OSB'lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu(Siirt OSB Müdürlüğü, 2012)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı	Deşarj Koordinatları
Siirt OSB	Yok	---	---	---	---	---

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

İlde Merkeze bağlı Hatrant Yolu üzeri Çınarlısu Köyü mevkiinde Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı'nın finansmanı ile yapılan ve 2012 yılı sonu itibariyle faaliyete hazır hale getirilen Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi, izin ve birlik kurma çalışmalarının tamamlanmasına bağlı olarak işletmeye alınacaktır. Tesiste yeraltı ve yüzeysel sularının kirlenmemesi için gerekli sızdırmazlık tabakaları tekniğine uygun yapılarak drene edilen sızıntı suları, hâlihazırdaki sızıntı suyu toplama havuzlarında toplanacaktır. Sızıntı suları için uygulamada arıtma söz konusu olmadığından işletmede pratikte mevcut çöp yığınlarının üzerine spreyleme yapılarak buharlaşma ile tasfiyesinin sağlanması düşünülmektedir.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İl genelinde atıksuların geri kazanımı ile ilgili olarak, endüstriyel amaçlı faaliyet gösteren Limak Kurtalan Çimento Fabrikasında, işletme sahası içinde toplanan yüzeysel akış suları ve münferit alanlarda kontamine olan suların bir çöktürme havuzunda toplanması ve yapılacak analiz sonuçlarına göre sulamada kullanılması planlanmaktadır. Ayrıca Park Elektrik Madencilik San. Tic. A.Ş.'ye ait Bakır Madeni Zenginleştirme Tesisi atık sularının depolandığı atık barajında biriken atıksular tekrar sistemde proses suyu olarak kullanılmaktadır.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

İl genelinde “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında herhangi bir çalışma ve envanter bulunmamaktadır.

Tablo 16 B.6.- İlimizde 2012 Yılı Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler (Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirlenici faaliyetler var mı?		x	

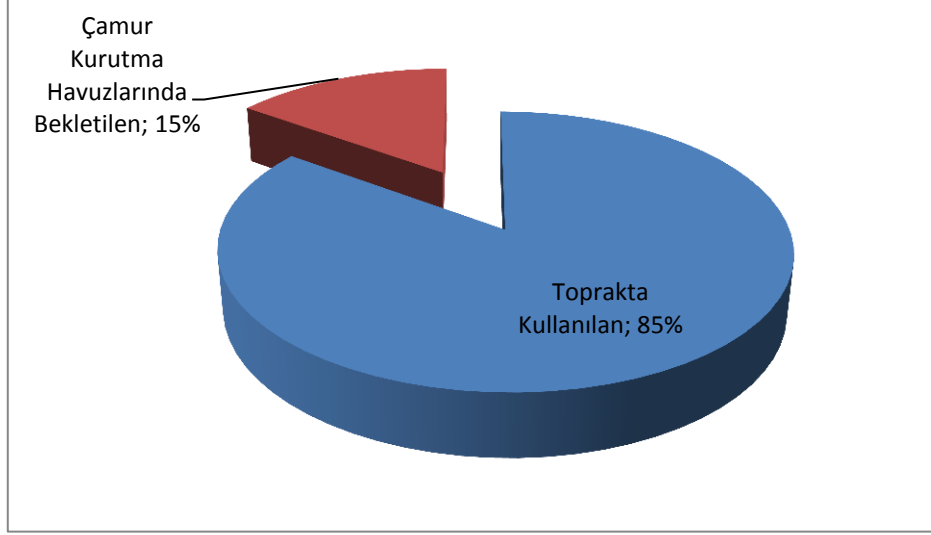
Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
		Var	Yok	
1. -	-	-	-	-
2.				
3.				
.				

* Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri

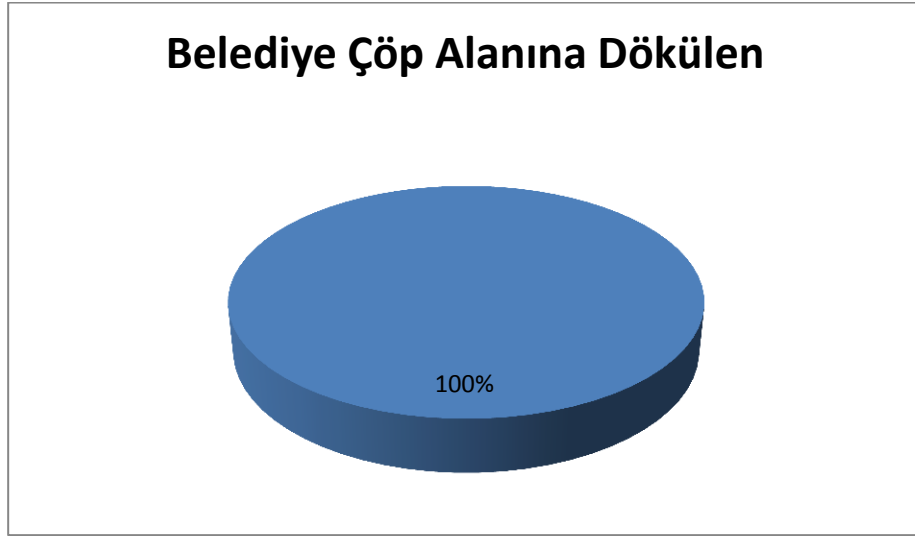
Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.6.2. Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı

Siirt Belediye Başkanlığı Kentsel Atıksu Arıtma Tesisinde yer alan çamur kurutma yataklarında stabil hale getirilen arıtma çamurlarının % 85’lik kısmı genellikle çiftçilikle uğraşan vatandaşlara ücretsiz olarak verilebilmekte iken % 15’lik kısmı ise çamur kurutma yataklarında bekletilmektedir.

Grafik 8 B.6- İlimizde 2012 Yılı Belediyelerden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi (Siirt Belediyesi, 2012)

Grafik 9 B.7- İlimizde 2012 Yılı Sanayiden Kaynaklanan Arıtma Çamurunun Yönetimi (Siirt Belediyesi, 2012)

[B.6.3.Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar](#)

İlimizde yapılan madencilik faaliyetleri ile ilgili işletmeler tarafından “Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği” kapsamında İl Müdürlüğümüze sunulan ve onaylanan Doğaya Yeniden Kazandırma Planları sektör içi sınıflandırma bakımından; 23 adet Kalker Ocağı, 8 adet Alçıtaşı Ocağı, 5 adet Krom Ocağı, 4 adet Bakır Ocağı, 3 adet Mermer Ocağı, 4 adet Kaya ve Taş Ocağı, 2 adet Gnays Ocağı ve 2 adet Kil Ocağı olmak üzere toplam 51 adettir.

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Tablo 17 B.7 – İlimizde 2012 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları (Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2012)

Bitki Besin Maddesi (N,P,K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	12.969	93.627
Fosfor	3.026	
Potas	1.763	
TOPLAM	17.758	93.627

Tablo 18 B.8- İlimizde 2012 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeleri

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Hububat, Sanayi Bitkileri ve Meyvecilik	3.910	10.804
Herbisitler	Sebzecilik, Fıstık ve Bağcılık	6.580	15.060
Fungisitler	Hububat, Fıstık, Bağ, Sebzecilik	3.270	
Rodentisitler	Hububat	0,035	35.000
Nematositler	-----		
Akarisitler	Meyvecilik ve Sebzecilik	0,017	50
Kışlık ve Yazlık Yağlar	-----		
TOPLAM		13.760,052	60.914

Tablo 19 B.9- İlimizde 2012 Yılında Topraktaki Pestisit vb Tarım İlacı Birikimini Tespit Etmek Amacıyla Yapılmış Analizin Sonuçları(Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2012)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)
----	----	----	----	----

Not: Bu konuda ilgili kurumdan herhangi bir bilgi gelmemiştir.

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

İlde sadece Merkeze bağlı Hatrant Yolu üzeri Çınarlısu Köyü mevkiinde Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı'nın finansmanı ile yapılan ve 2012 yılı sonu itibariyle faaliyete hazır hale getirilen Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi, izin ve birlik kurma çalışmalarının tamamlanmasına bağlı olarak işletmeye alınacaktır. Tesiste yeraltı ve yüzeysel sularının kirlenmemesi için gerekli sızdırmazlık tabakaları tekniğine uygun yapılarak drene edilen sızıntı suları, hâlihazırdaki sızıntı suyu toplama havuzlarında toplanacaktır. Sızıntı suları için uygulamada arıtma söz konusu olmadığından işletmede pratikte mevcut çöp yığınlarının üzerine spreyleme yapılarak buharlaşma ile tasfiyesinin sağlanması düşünülmektedir. İlde 2012-2013 yıllarında gerekli izinlerin alınmaması ve birlik kurma çalışmalarının tamamlanmamasından dolayı mevcut işletmeye açık olan Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi faaliyete geçirilmediğinden vahşi çöp depolama sahası kullanılmakta olup, tekniğine uygun yapılmış hâlihazırdaki tesisin işletmeye alınmasına müteakip vahşi çöp depolama sahasında iyileştirme çalışmalarının yapılmasından sonra bu çevresel problem ortadan kalkacaktır. Atık taşıma araçları tartılmadığından atık miktarı belli olmamakla beraber atık kompozisyonu ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır.

Tablo 20 C.1 – İlimizde 2012 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Katı Atık Miktar ve Kompozisyonu

İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Geri Kazanılan Ortalama Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Atık Kompozisyonu (yıllık ortalama, %)					
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Organik	Kağıt	Cam	Metal	Plastik	Kül
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İl Genel		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Not: Siirt Belediye Başkanlığı ve diğer İlçe Belediyelerince bu konuda bir çalışma yapılmamıştır. Belediyeler nezdinde birlik kurma çalışmaları devam etmektedir.

Tablo 21 C.2 – İlimizde 2012 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşıma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri (İl ve İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012)

İl/İlçe Belediye Adı	Hangi Atıklar Toplanıyor?			Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor?*			Mevcut Bertaraf Yöntemi ve Tesis Kapasitesi/Birimi				
	Evsel*	Tıbbi	Diğer		Toplama	Taşıma	Bertaraf	Düzensiz Depolama	Düzenli Depolama	Kompost	Yakma	Sterilizasyon
Merkez	x	x		Yok	ÖS	ÖS	ÖS/B	x				x
Kurtalan	x	x		Yok	ÖS/B	ÖS/B	ÖS/B	x				x
Aydınlar	x	x		Yok	B	B	B	x			x	
Baykan	x	x		Yok	ÖS/B	ÖS/B	ÖS/B	x				x
Şirvan	x	x		Yok	ÖS/B	ÖS/B	ÖS/B	x				x
Pervari	x	x		Yok	B	B	B	x			x	
Eruh	x	x		Yok	B	B	B	x			x	

* Ofis işyeri dahil.

** Belediye (B), Özel Sektör (ÖS), Belediye Şirketi (BŞ)

Tablo 22 C.3- İlimizde 2012 Yılında Birliklerce Yürütülen Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf İşlemlerine İlişkin Bilgi (İl ve İlçe Belediye Başkanlıkları, 2012)

Birlik adı	Hangi Atıklar Toplanıyor?			Transfer İstasyonu varsa sayısı	Mevcut Bertaraf Yöntemi ve Tesis Kapasitesi/Birimi			
	Evsel*	Tıbbi	Diğer (Belirtiniz)		Düzenli Depolama	Kompost	Yakma	Diğer (Belirtiniz)
-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Ofis işyeri dahil.

Not: İl genelinde kurulmuş birlik bulunmamasıyla birlikte birlik kurulması yönünde gerekli altyapı çalışmaları devam etmektedir.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

İl Merkezi için hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının döküm ve depolama alanı olarak Siirt Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından Siirt Merkez Doğan Mahallesi Kızılay Petrol İstasyonunun arkasındaki boş alanın belirlendiği ifade edilmektedir. Bu alanda mevcut atıklarla ilgili bir envanter bulunmamaktadır.

C.3. Ambalaj Atıkları

Tablo 23 C.4- İlimizdeki 2012 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları(Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı (%)
Plastik	-	81.240	40	32.496	2.797	8,5
Metal	-	251	40	0	0	0
Kompozit	-	0	40	0	0	0
Kağıt Karton	-	736.156	40	294.463	294.463	100
Cam	-	12.599	40	5040	0	0
Toplam	-	830.246	40	331.199	297.260	-

2012 yılı içerisinde İl genelinde ambalaj üreticisi ekonomik işletmeler bulunmamaktadır.

C.4. Tehlikeli Atıklar

TABS göre tehlikeli atık yönetimi grafik olarak verilememiştir.

**Tablo 24 C.5 – İlimizdeki 2012 Yılında Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikeli Atıklarla İlgili Veriler
(Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)**

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	2012 Yılı						
		Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
13	130208	2,770			-			D10
13	130206	5,860			R1			-
13	130506	36,000			R9			-
15	150110	1,570			R4			-
15	150202	0,854			R13			-
13	200126	0,410			R9			-
13	130113	16,220			R1			-
15	170204	0,050			R1			-
18	180103	0,034			-			D9
20	200121	0,020			R7			-
20	200133	0,065			-			D5
20	200135	0,010			R7			-
15	160107	0,050			R4			-
16	160121	1,000			R4			-
16	160213	0,300			R4			-
16	160601	5,076			R4			-
16	170410	9,360			R12			-
16	080317	0,001			R1			-
13	130703	0,004			R1			-

*Atık Yönetiminin Genel Esasları ya da tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde tanımlanan 2 rakamlı aktivite tipini gösterir.

** Aynı yönetmeliklerde her bir aktivite için sıralanan tehlikeli atık kodu (6 rakamlı).

C.5. Atık Madeni Yağlar

İl genelinde toplanan atık yağlar ile ilgili bir envanter oluşturulamamıştır.

Tablo 25 C.6 – İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (ton)	Nihai bertaraf (ton)
2008	-	-	-
2009	-	-	-
2010	-	-	-
2011	-	-	-
2012	-	-	-

Not : İl genelinde lisanslı geri kazanım ve bertaraf tesisi bulunmamaktadır.

Tablo 26 C.7 – İlimizdeki 2012 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Atık Madeni Yağ Üreten Resmi ve Özel Kurum/ Kuruluş Sayısı	Toplanan Atık Yağ Beyan Form Sayısı	Toplam Atık Madeni Yağ Miktarı (ton/yıl)		Atık Madeni Yağ Taşımacı Üzere Lisans Alan		Geri Kazanım Tesisi		
		Atık Motor Yağ	Atık Sanayi Yağ	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı		Yok
						Lisanslı	Lisanssız	
-	-	-	-	-	-	-	-	-

Not : Sağlıklı veri bulunamamıştır.

Tablo 27 C.8 – İlimizdeki Atık Yağ Geri Kazanımı Sonucu Elde Edilen Ürün Miktarları(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

YIL	Ürün Miktarı (Ton) (Kalıp Yağı + Harman Yağı + Jüt Yağı)
2009	-
2010	-
2011	-
2012	-

Not : İl genelinde lisanslı geri kazanım ve bertaraf tesisi bulunmamaktadır.

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

Tablo 28 C.9 – İlimizde 2012 Yılında Oluşan Akümülatörlerle İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER							
APA Taşıyan Lisanslı Araç Sayısı	Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
	Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
0	0	0	-	0	0	0	0

Not: İl genelinde atık akümülatör ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır. Akümülatörler genellikle depozito uygulamasıyla geri toplanmaktadır.

İl genelinde Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı ile ilgili bir envanter çalışması bulunmamaktadır.

Tablo 29 C.10 – İlimizde Yıllar İtibariyle Atık Akü Kazanım Miktarı (Ton) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Kurşun	-	-	-	-	-
Plastik	-	-	-	-	-
Cüruf	-	-	-	-	-
Asitli Su	-	-	-	-	-
TOPLAM	-	-	-	-	-

Tablo 30 C.11 – İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

2009	2010	2011	2012
-	-	-	-

Tablo 31 C.12- İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

2011	2012
-	-

Tablo 32 C.13 – İlimizde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi (Adet) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

2008	2009	2010	2011	2012
0	0	0	0	0

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

İl genelinde sadece Siirt Belediye Başkanlığı tarafından İl Merkezinde Çevre Şehircilik Bakanlığınca yetkilendirilmiş lisanslı firma ile yapılan sözleşmeye bağlı olarak düzenli bir şekilde, lisanslı araçlarla 2011 yılı itibariyle toplanmaktadır. 2012 yılı için İl Merkezinde ev ve işyerlerinden toplanan bitkisel atık yağ miktarı 7.380 kg olarak tespit edilmiştir. Bu atıktan biyodizel üretimi gerçekleştirilmektedir. İl genelinde lisanslı bitkisel atık yağ geçici depolama ve geri kazanım tesisi bulunmamaktadır.

Grafik 10 C.6 – İlimizde 2012 Yılı Bitkisel Atık Yağlardan Geri Kazanılan Ürün Dağılımı(Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)

Tablo 33 C.14 – İlimizde 2012 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Bitkisel Atık Yağlar İçin Geçici Depolama İzni Verilen Toplam Depo		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)		Bitkisel Atık Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
		Kullanılmış Kızartmalık Yağ	Diğer (Belirtiniz)	Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
Sayısı	Kapasitesi (ton)						
-	-	7,38	-	-	-	-	-

Tablo 34 C.15- İlimizde 2009-2012 Yılları Arasında Bitkisel Atık Yağ Taşıma Lisanslı Araç Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

	2009	2010	2011	2012
Lisanslı Araç Sayısı	-	-	-	-

C.8. Poliklorlu Bifeniller ve Poliklorlu Terfeniller

12 Kalıcı Organik Kirleticilerden biri olan PCB'ler bir grup aromatik klorlu bileşik olan poliklorlu bifenillere verilen genel isimdir. PCB'lerin zararlı etkileri, bu maddelerle kirletilmiş gıda ve içecekler tüketildiğinde veya bu maddeler teneffüs edildiğinde, yutulduğunda ya da deriyle temas ettiğinde ortaya çıkmaktadır. PCB'ler bertaraf veya başka herhangi bir amaçla yakıldıklarında tam bir yanma meydana gelmezse, çok daha zararlı etkilere sahip furanlar (PCDF) ve dioksinler (PCDD) yan ürün olarak ortaya çıkmaktadır.

İl genelinde Poliklorlu Bifenillerin (PCB) ve Poliklorlu Terfenillerin (PCT) üretimi veya prosesinde yan ürün olarak çıkan bir tesis olmamakla birlikte PCB ve PCB içeren ve ekipmanların bertarafı için herhangi bir lisanslı bertaraf tesisi bulunmamaktadır.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

İl genelinde bulunan tesislerde İl Müdürlüğü tarafından yapılan kontrol ve denetimlerde ÖTL için uygun bekletme yerlerinin yapılmasına ve düzenli olarak lisanslı geri kazanım tesislerine taşınması sağlanmaktadır. İl genelinde lisans almış geçici depolama alanı ve geri kazanım tesisi faaliyet göstermektedir.

Tablo 35 C.16 – İlimizde 2012 Yılında Oluşan Ömrünü Tamamlamış Lastikler İle İlgili Veriler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)								
ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	-	-	-	-	-	

Tablo 36 C.17 – İlimizde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl) (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

	2009	2010	2011	2012
Geri Kazanım Tesisi	-	-	-	-
Çimento Fabrikası	-	-	-	-

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

İl genelinde atık elektrikli ve elektronik eşyaların kontrolü için oluşturulmuş AEEE Getirme Merkezleri ve Aktarma Merkezleri mevcut olmamakla birlikte herhangi bir lisanslı işleme tesisi bulunmamaktadır. Bu bağlamda, toplanan ve işlenen AEEE'lerin miktarı ile ilgili bir envanter bulunmamaktadır.

Tablo 37 C.18 –İlimizde 2012 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri		AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri		Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi		İşlenen AEEE Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)	Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	-	-	-	-	-

C.11. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

İl genelinde ömrünü tamamlamış(hurda) araçların teslim yeri olarak belirlendiği bir adet alan mevcuttur. Hurda araç teslim yeri, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve Trafik Tescil Şube Müdürlüğü eşgüdüm halinde çalışmakta olup gerekli yönlendirmeler yapılmaktadır.

Tablo 38 C.19- İlimizde 2012 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Oluşturulan ÖTA Teslim yerleri	ÖTA Geçici Depolama Alanı		ÖTA İşleme Tesisi		İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
1	-	-	-	-	-

C.12. Tehlikesiz Atıklar

“Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik” 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile atıkların oluşumlarından bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetimlerinin sağlanmasına yönelik genel esaslar belirlenmiştir. Aynı zamanda Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile Avrupa Birliği mevzuatının ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması sağlanmıştır.

Yönetmelikte “atık”, “üretici”, “sahip”, “yönetim”, “toplama”, “bertaraf” ve “geri kazanım” tanımları yapılmakta, atık yönetimi ilkeleri sıralanmakta, geri kazanım ve bertaraf faaliyetlerini yapan işletmeler için lisans ve kayıt tutma zorunluluğu getirilmekte, atık yönetim maliyetinin finansmanı ile ilgili hükümlere yer verilmektedir. Ayrıca atık kategorileri, atık bertaraf ve geri kazanım faaliyetleri ile 839 atık türü liste olarak verilmiştir.

Söz konusu 839 atık türünden 434 tanesi tehlikesiz atık özelliğindedir. Bu atıklardan tehlikeli atıklar, ambalaj ve evsel atıklar gibi atık türlerinin yönetimine ilişkin usul ve esaslar ilgili Yönetmeliklerle belirlenmiştir. Ancak, üretimden kaynaklanan bazı tehlikesiz atıkların yönetimi boşlukta kalmıştır. Bu aşamada bazı tehlikesiz atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden geri kazanım faaliyetlerinin yönetilebilmesi amacıyla Bakanlığımızca “Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği” hazırlanmış ve 17 Haziran 2011 tarih ve 27967 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tehlikesiz atıkların düzenli depolama faaliyetleri, 26 Mart 2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik” kapsamında yürütülmektedir. Yönetmeliğin Ek-2 kapsamında yapılan analiz sonuçlarına göre atıklar, I. Sınıf, II. Sınıf ya da III. Sınıfı Düzenli Depolama Sahalarında bertarafı sağlanmaktadır.

Türkiye’de tehlikesiz atık statüsünde olan ve miktar olarak oldukça fazla olan demir çelik sektöründen kaynaklanan, cüruf atıkları; Termik santrallerden kaynaklanan, kül atıkları ve daha çok biyolojik arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurları bu atık grubunda değerlendirilmektedir.

Tablo 39 C.20 – İlimizdeki 2012 Yılı İçin Sanayi Tesislerinde Oluşan Tehlikesiz Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Edilmesi İle İlgili Verileri(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Aktivite kodu*	Atık Kodu**	2012 Yılı						
		Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
-	-	-	-	-	-	-	-	-

*Atık Yönetiminin Genel Esasları ya da Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nde tanımlanan 2 rakamlı aktivite tipini gösterir.

** Aynı yönetmeliklerde her bir aktivite için sıralanan tehlikeli atık kodu (6 rakamlı).

Not: İl Müdürlüğümüz nezdinde bu konuda sağlıklı bir envanter bulunmamaktadır.

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır. Söz konusu atık sınıflandırılması Çizelge C.21’de gösterilmektedir.

İl genelinde demir-çelik sektöründe faaliyet gösteren herhangi bir tesis bulunmamaktadır.

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İl genelinde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır.

C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

Siirt Belediye Başkanlığı Kentsel Atıksu Arıtma Tesisinde yer alan çamur kurutma yataklarında stabil hale getirilen arıtma çamurlarının % 85’lik kısmı çiftçilikle uğraşan vatandaşlara ücretsiz olarak verilebilmekte iken % 15’lik kısmı ise çamur kurutma yataklarında bekletilmektedir.

C.13. Tıbbi Atıklar

Tablo 40 C.25– 2012 Yılında İlimiz İl Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar(Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı *		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/gün	Beraraf Yöntemi		Beraraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu il
Merkez		x	x		5		1,0		x		x	VAN
Kurtalan	x		x		5		0,05		x		x	VAN
Aydınlı		x		x		-	0,01	x		x		-
Baykan		x	x		5		0,02		x		x	VAN
Şirvan		x	x		5		0,02		x		x	VAN
Pervari		x		x		-	0,02	x		x		-
Eruh		x		x		-	0,02	x		x		-

Tablo 41 C.26- İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı(Siirt Belediye Başkanlığı, 2012)

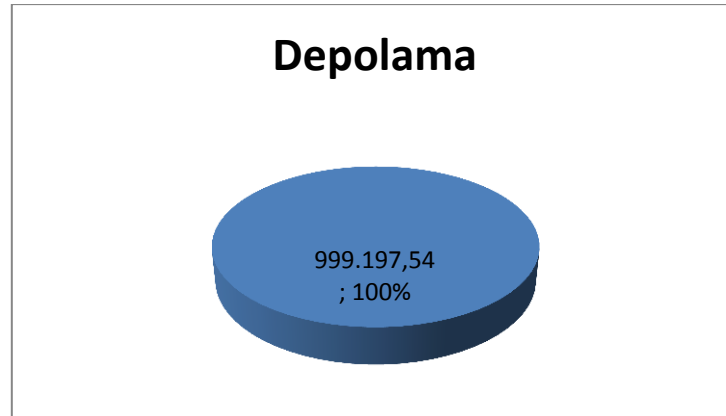
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	-	-	-	-	142	161

C.14. Maden Atıkları

İl genelindeki çeşitli gruptaki maden ocaklarının işletmesi sırasında ortaya çıkan bitkisel toprak tabakası sıyrılarak, işletme esnasında ve sonrasında çevre düzenlemesi ve/veya doğaya yeniden kazandırma projesinde kullanılmak üzere bitkisel toprak depolama alanında depolanmaktadır. Bitkisel toprak tabakasından sonraki tabakada rezerve(hammaddeye) ulaşmak için alınan pasa malzemesi ise pasa döküm alanında bekletilmekte, zaman zaman dolgu maddesi olarak kullanılmaktadır.

Tablo 42 C.27 – Maden Atıklarının Sınıflandırılması

Atık Kodu	Madenlerin aranması, çıkarılması, işletilmesi, fiziki ve kimyasal işleme tabi tutulması sırasında ortaya çıkan atıklar	Kategori
01 01	Maden kazılarından kaynaklanan atıklar	
01 03	Metalik Minerallerin Fiziki ve Kimyasal Olarak İşlenmesinden Kaynaklanan Atıklar	
01 04	Metalik Olmayan Minerallerin Fiziki ve Kimyasal İşlemlerinden Kaynaklanan Atıklar	
01 05	Sondaj Çamurları ve Diğer Sondaj Atıkları	

Grafik 11 C.11 – İlimizde 2012 Yılı Madencilikte Proses Atıklarının Bertarafı(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

**Tablo 43 C.28– İlimizdeki 2012 Yılı Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)**

Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi	Depolama sınıfı
Park Elektrik Bakır Madeni ve Zenginleştirme Tesisi	Bakır	999.197,54	Depolama	II. Sınıf

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

İl genelinde bulunan alt ve üst seviyeli kuruluşlara yıl içerisinde planlı ve ani denetimler yapılarak gerekli kontroller yapılmaktadır.

Tablo 44 Ç.1 – İlimizdeki 2012 Yılı SEVESO Kuruluşlarının Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	1
Üst Seviye	1
TOPLAM	2

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Ormanlar ve Milli Parklar

İlimiz ormanları, Güneydoğu Anadolu iklim bölgesi içindedir. Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlı geçen iklim özelliklerine göre orman yapısı vardır. Ormanlarımızdaki ağaçların ana türü meşedir. İlimizde değişik ağaç türlerinin oluşturduğu ve değişik amaçlarla kullanılan toplam 218.871 ha. ormanlık arazi mevcuttur. Bu, ilimizin toplam arazi varlığının %35,38'ini oluşturmaktadır.

Siirt İli orman varlığı bakımından oldukça zayıftır. En çok rastlanan ağaç türü meşedir. Belli başlı ağaç türleri; mazı meşesi, lübnan meşesi ve palamut meşesidir. Bunlardan başka, söğüt, kavak, kızılçam, huş, ceviz, çınar, akçaağaç türleri ve serpili olarak dışbudak, çitlenbik ve az miktarda ardıç görülmektedir. Bunların dışında geyik dikenini, sumak, karaçalı, bittim (Pistacia khinjuk), böğürtlen ve ılgana rastlanmaktadır.

Siirt İli ormanlık saha alanları;

Verimli Koru	: 33 ha.
Bozuk Koru	: 87 ha.
Baltalık	: 218.751 ha.
Toplam	: 218.871 ha.

İlimizde rekreasyonel amaçla, Siirt-Kurtalan karayolunun 18.km'sinde Orman Bakanlığınca Başur Ormanı'ni Dinlenme Yeri tesis edilmiştir. Bu dinlenme yerinden Siirt İli ve Kurtalan İlçesi halkı günübirlik olarak faydalanmaktadır.

Ayrıca, ilimiz merkez ilçe sınırları içerisinde bulunan Kızlar Tepesi, Siirt Belediye Başkanlığı tarafından mesire yeri olarak düzenlenerek halkın hizmetine sunulmuştur.

D.2. Çayır ve Mera

İl genelinde Siirt Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü verilerine göre 124.443,71 ha çayır ve mera alanı bulunmakta olup, bu alan tüm araziler içerisinde % 22,12'ye tekabül etmektedir. Bu alanların isimleri ve özellikleri konusunda bir bilgi bulunmamaktadır.

D.3. Sulak Alanlar

Siirt İli genelinde tescillenmiş sulak alan bulunmamakta olup, tespit çalışmaları devam etmektedir.

D.4. Flora

Siirt İlinde bu zamana kadar bu konuda kapsamlı bir çalışma yapılmamış olup, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler vb. kurumlar tarafından tespit edilen endemik türler bulunmaktadır.

- 1- *Salvia siirtica* : Siirt İli için endemik olan ada çayı türü Çatılı Köyünde dar bir alanda yayılım göstermektedir.
- 2- *Hycintella siirtensis* : Siirt İlinde yayılım gösteren sümbül türlerindedir.
- 3- *Fritillaria imperialis* : Bölge için endemik ters lale türüdür. Siirt İlinde Şirvan, Pervari ve Eruh İlçelerinin yüksek kesimlerinde yayılış göstermektedir.
- 4- *Populus firatica* : Güneydoğuda nehir ve dere yataklarında bulunan dere vejetasyonu olan ağaççık türüdür. Fırak kavağı olarak bilinmektedir. Siirt İlinde Botan Çayı, Kezer Çayı ve Bitlis Çayının kenarlarında bulunmaktadır.

D.5. Fauna

Siirt İlinde bu zamana kadar bu konuda kapsamlı bir çalışma yapılmamış olup, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Üniversiteler vb. kurumlar tarafından tespit edilen endemik türler bulunmaktadır.

- 1- Hyena hyena : Yerel halk tarafından keftar veya aftar olarak bilinen bölge için endemik olan çizgili sırtlandır.
- 2- Panthera pardus tulliana : Yerel halk tarafından plink olarak bilinmekte olup neslinin tükendiği kabul edilmektedir. Siirt İli, Eruh İlçesinde yaşadığına dair bilgiler bulunmakta olup, Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından bu konuda gerekli araştırmalar yapılmaktadır.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

İl genelinde tabiat varlıkları konusunda gerçekleştirilmiş ciddi bir çalışma bulunmamaktadır. Ancak Siirt İlinde Merkez Çölköy sınırları dahilinde köy mezarlığı içinde yöre haklı tarafından Bıtım ve Ben olarak adlandırılan *Menengiç Ağacı* (Çap: 4,71 m, Boy :17 m) Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından doğal ve kültürel varlıkları koruma kapsamında anıt ağaç olarak tescillenmiştir. Köy mezarlığı içinde yer aldığından doğal olarak korunmuştur. Siirt İlinde *Menengiç Ağacı* ve *Menengiç türleri* bölgenin ekolojisinde doğal olarak bulunmakta olup, İlin ekonomisinde önemli paya sahiptir.

Bu konularda yeni yapılanma içerisinde olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından gerekli altyapı ve envanter çalışmaları devam etmektedir. İl Müdürlüğümüzde Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü bulunmamaktadır.

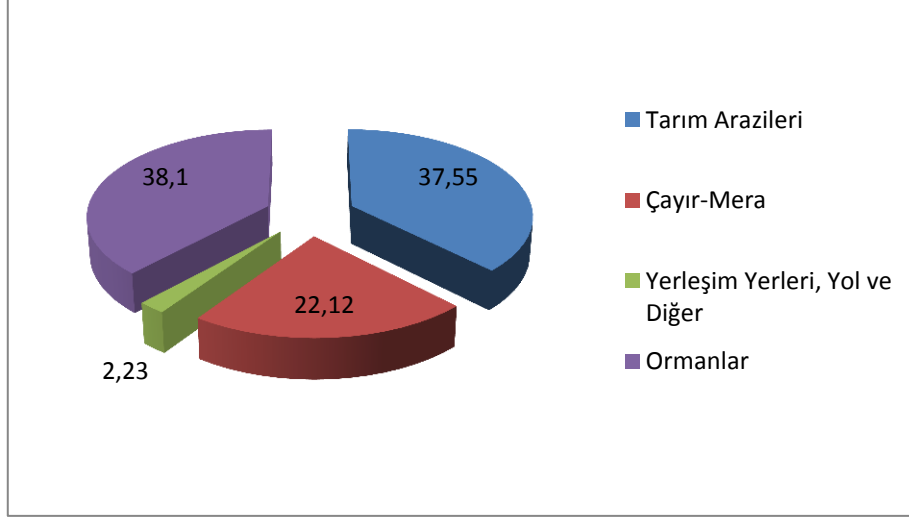
D.7. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

Orman ve Su İşleri Bakanlığı; Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, XV. Bölge Müdürlüğü Siirt Şube Müdürlüğü
Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Grafik 12 E.1 – İlimizin 2012 Yılı Arazi Kullanım Durumu(Siirt Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2012)

Tablo 45 E.1 – 2012 Yılı İlimizin Arazilerinin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (Siirt Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2012)

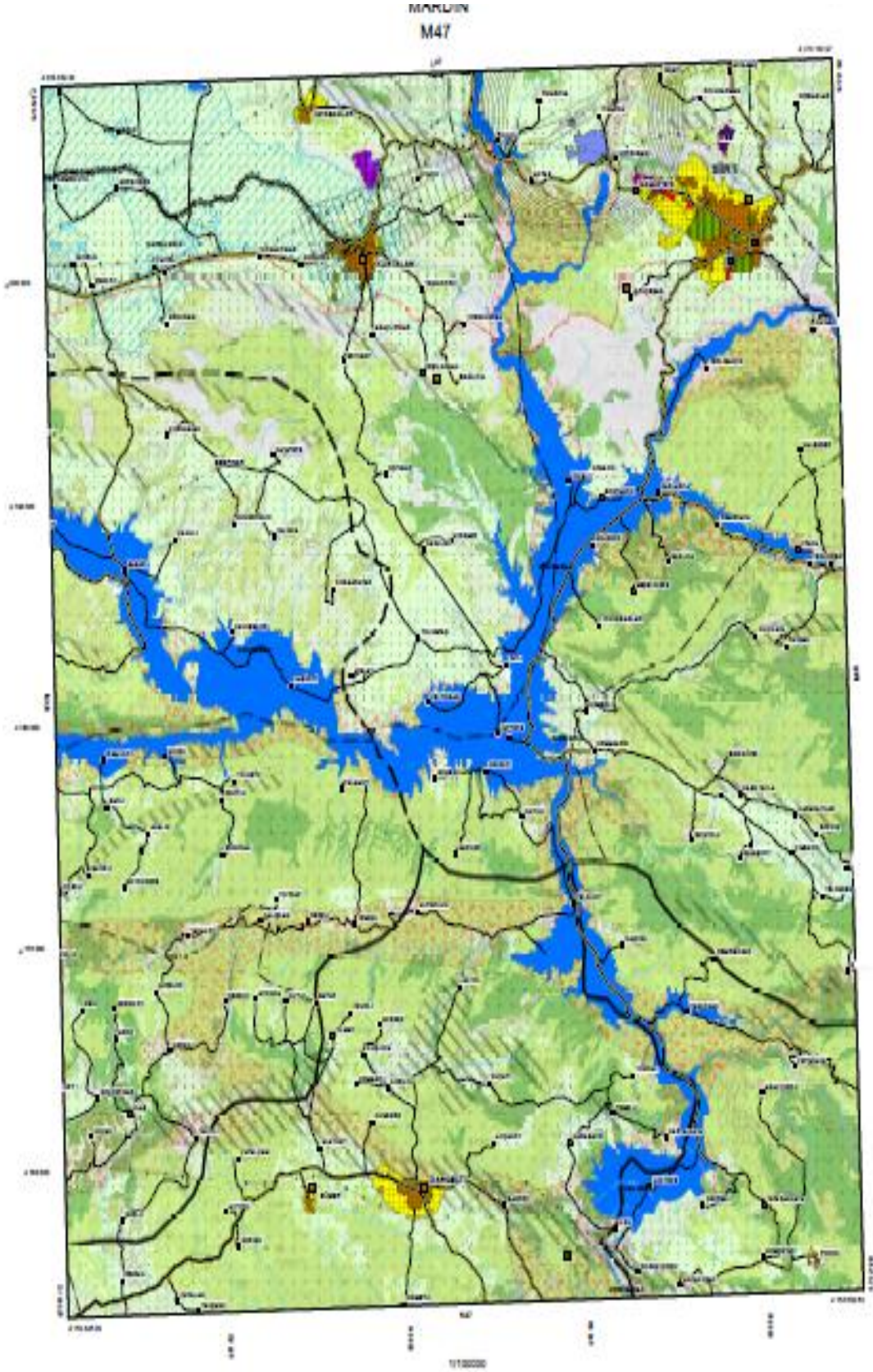
Arazi SINIFI	Alanı (ha)	(%)
1. Sınıf Araziler		
2. Sınıf Araziler		
3. Sınıf Araziler		
4. Sınıf Araziler		
5. Sınıf Araziler		
6. Sınıf Araziler		
7. Sınıf Araziler		
8. Sınıf Araziler		
TOPLAM		

Not: İl ve İlçe bazında bu tür bir envanter çalışması bulunmamaktadır.

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre düzeni planı

Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkari 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı 02.08.2013 tarih ve 12130 sayılı Bakanlık Oluru ile son revize haliyle yürürlükte olup, İl genelindeki yapılan proje ve planlamalarda bu plan hükümleri doğrultusunda iş ve işlemler yapılmaktadır.

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

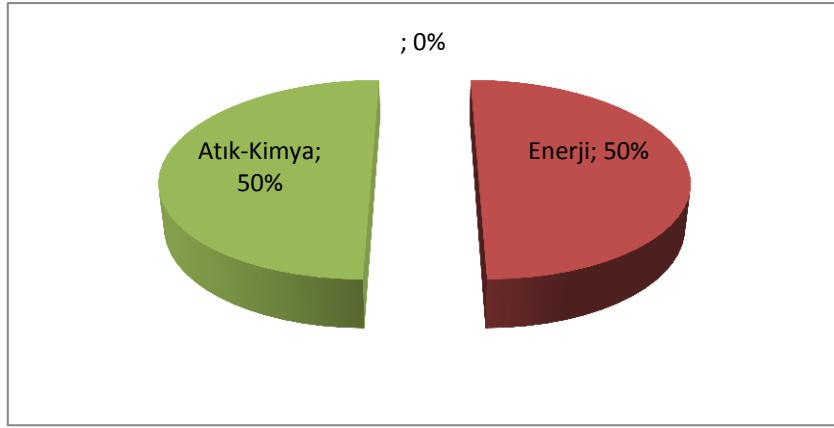
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

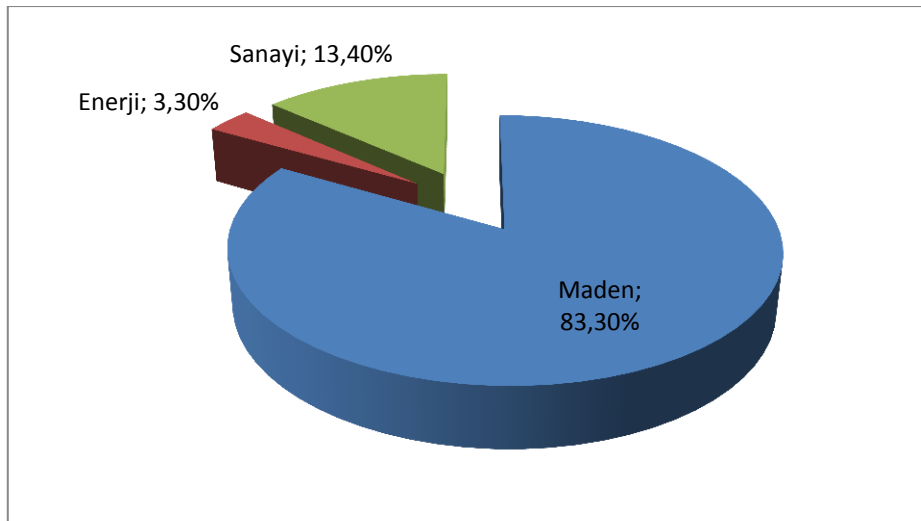
F.1. ÇED İşlemleri

Tablo 46 F.1 – İlimizde Bakanlık Merkez ve ÇŞİM tarafından 2012 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	25	1	4	-	-	-	-	30
ÇED Olumlu Kararı	-	1	-	-	1	-	-	2

Grafik 13 F.1 – İlimizde 2012 Yılı ÇED Olumlu Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

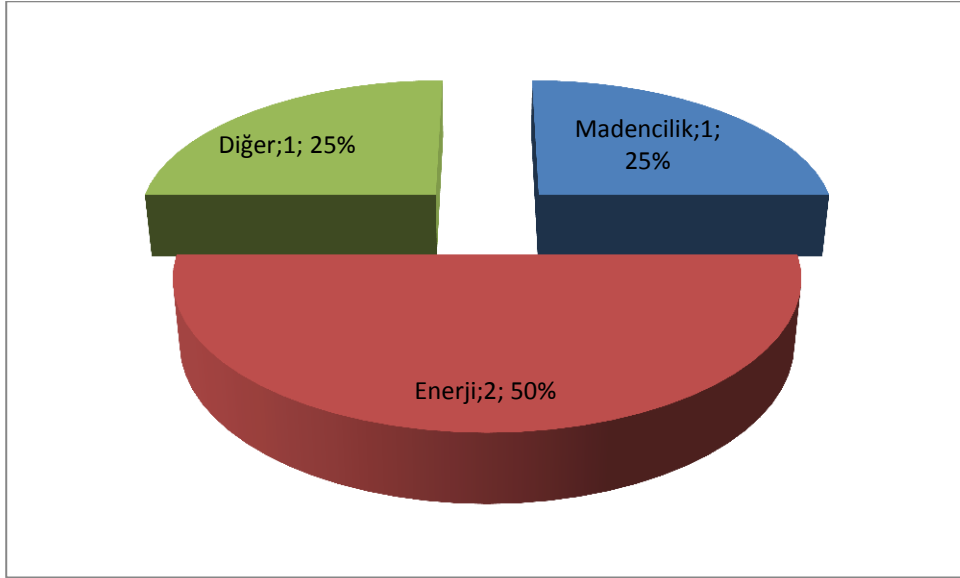

Grafik 14 F.2 – İlimizde 2012 Yılı ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Tablo 47 F.2 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	1	3	4
Çevre İzini	-	-	-
Lisans	-	-	-
TOPLAM	1	3	4

Grafik 15 F.3 – İlimizde 2012 Yılında Verilen Geçici Faaliyet Belgelerinin Sektörlere Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

İl genelinde 2012 yılında verilmiş herhangi bir çevre izni ve lisansı bulunmamaktadır.

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde il müdürlüğümüz tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

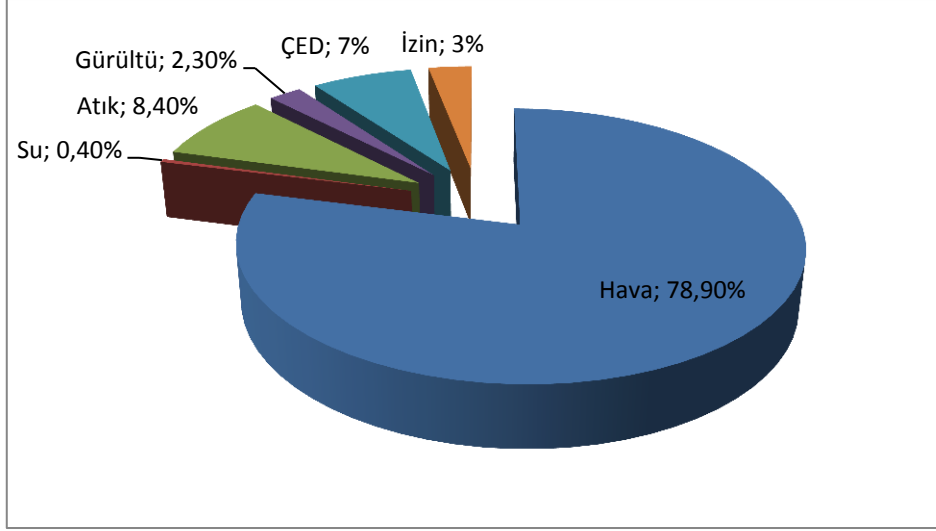
ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalımsızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Tablo 48 G.1 -İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

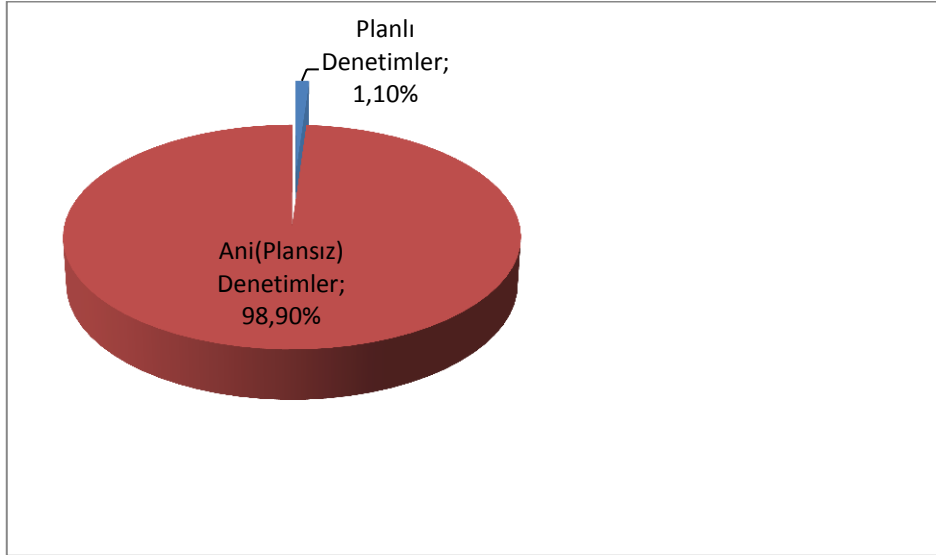
Denetimler	Birleşik	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimya-sallar	Gürültü	Derin Deniz Deşarji	ÇED	İzin	Toplam
Planlı denetimler	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Ani (plansız) denetimler	-	338	2	-	36	-	10	-	30	13	429
Genel toplam	5	338	2	-	36	-	10	-	30	13	434

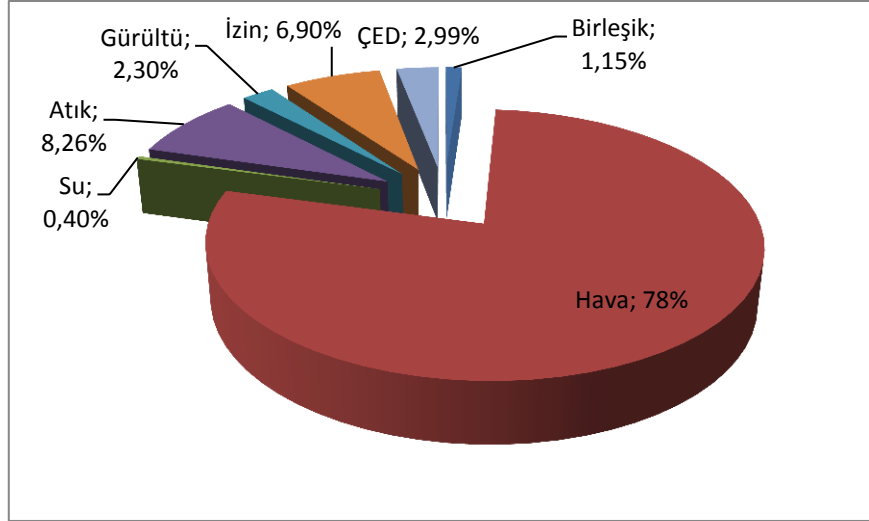
Grafik 16 G.1 - İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Grafik 17 G.2 – İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Grafik 18 G.3– İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

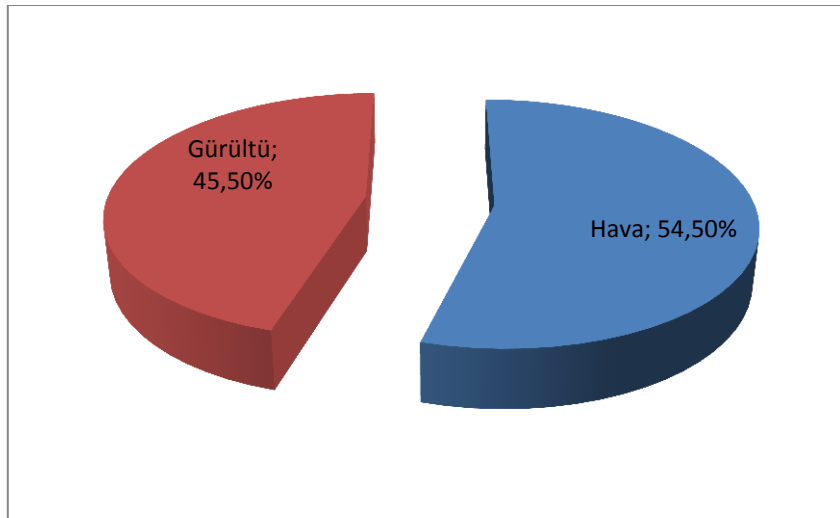

Grafik 19 G.4- İlimizde ÇŞİM Tarafından 2012 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Tablo 49 G.2 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	6	-	-	-	-	5	-	11
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	6	-	-	-	-	5	-	11
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	-	-	-	-	100	-	100

Grafik 20 G.5 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

G.3. İdari Yaptırımlar

Tablo 50 G.3 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	-	9.420	-	-	-	-	-	-	9.420
Uygulanan Ceza Sayısı	-	1	-	-	-	-	-	-	1

Grafik 21 G.6 – İlimizde 2012 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2012)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İl genelinde herhangi bir tesise faaliyet durdurma/kapatma kararı verilmemiştir.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar
Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

İl Müdürlüğümüzce her yıl 5 Haziran Çevre Gününde İl Merkezinde tanıtıcı ve bilgilendirici afişler asılmakta ve broşürler dağıtmakta olup, öğrencilere çeşitli teknik geziler düzenlenerek çevre bilincinin aşılması sağlanmaktadır. Personel durumuna göre İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliği ile okullarda çevre konulu eğitim seminerleri düzenlenmektedir. Zaman zamanda okullarda ödüllü atık pil toplama yarışmaları yapılmaktadır.

I. İL BAZINDA ÇEVRESEL GÖSTERGELER

1. GENEL

1.1. NÜFUS

NÜFUS									
GÖSTERGE: Nüfus artış hızı									
TANIM: Belirli bir dönemde, İl için nüfus büyüklüğünün ortalama yıllık artışıdır.									
Kaynak: TÜİK									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2012 dönemi İl nüfus artış hızı (%), Nüfus yoğunluğu (kişi/km ²)									
Durum ve eğilimler;									
Veri formatı									
Yıllar	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003
Nüfus (Kişi)	243.435	-	-	-	263.676	-	-	-	-
Nüfus Artış Hızı (Binde)	12,50	-	-	-	7,99	-	-	-	-
Yıllar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Nüfus (Kişi)	-	-	-	291.528	299.819	303.622	300.695	310.468	310.879
Nüfus Artış Hızı (%)	-	-	-	-	28,04	12,60	-9,69	31,98	1,30
Değerlendirme ve Sonuçlar									
<p>Türkiye’de nüfus artış hızı 1990 yılında ‰17 iken, 2005 yılında ‰12,3’e gerilemiştir. Ancak toplam nüfus artmaya devam etmiştir. 2008 yılı verilerine göre toplam nüfus 71.079.000 kişi, nüfus artış hızı ise ‰11,5’tir.</p> <p>Toplam nüfus artmaya devam etmektedir. Nüfusun kentsel alanlarda yoğunlaşması, bu alanlarda çevre üzerinde baskının artması anlamına gelmektedir.</p>									

NÜFUS		
GÖSTERGE: Kentsel nüfus oranı		
TANIM: Belirli bir tarihte kentsel alan olarak tanımlanmış 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfus içindeki oranıdır.		
Kaynak: TÜİK		
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2012 dönemi yıllık (1927, 1950 ve 1980 yılları da olacak şekilde) kırsal ve kentsel nüfus oranı (%),Türkiye geneli oranlarıyla karşılaştırılması		
Durum ve eğilimler:		
Veri formatı		
	İl ve İlçe Merkezleri (%)	Belde ve Köyler (%)
1927	22,07	77,93
1950	18,86	81,14
1980	41,26	58,74
1990	45,24	54,76
2000	58,22	41,78
2010	60,33	39,67
2011	61,15	38,85
2012	61,66	38,34
Değerlendirme ve Sonuçlar		
<p>Ülkemizde 1990 yılında %51,32 olan kentsel nüfus oranı 2000 yılında %59,25’e yükselmiştir. Hızlı kentleşme ile birlikte sosyal, ekonomik, demografik ve çevresel sorunlar ortaya çıkmıştır. Plansız kentleşme ve gecekondulaşma ile hizmet sunumu bakımından sorunlu kentler oluşmuş ve çevre sorunları hızla büyümüştür. Ülkemizde artan kentsel nüfus oranına paralel olarak kentlerde yaşanan çevre sorunlarının da artması olasılığı vardır.</p>		

1.2 SANAYİ

SANAYİ
GÖSTERGE: Sanayi Bölgeleri
TANIM: Sanayinin belli alanlarda yapılanmasını sağlamak, kentleşmeyi yönlendirmek, çevre sorunlarını önlemek gibi amaçlarla mal ve hizmet üretim bölgeleri olarak hizmet sunmayı amaçlayan organize sanayi bölgeleri vb. sanayi bölgelerinin sayısının, toplam alanlarının ve ildeki planlı sanayileşme oranının zaman serisinde ifade edilmesidir.
Kaynak: Sanayi İl Müdürlükleri, İl Sanayi Odası
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde bulunan sanayi kuruluşlarının sayısı, sektörlerine göre sanayi bölgelerinin (Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri, Endüstri İhtisas Bölgesi ilan edilmiş alanlar, Büyük Sanayi Siteleri vb.) sayısı, kapasitesi, alanı (ha), OSB ve diğer sanayi alanlarında yer alan sanayi kuruluşlarının sayısının ildeki tüm sanayi kuruluşları sayısına oranı (%)
Durum ve eğilimler; İl genelinde Merkezde bir adet OSB ve bir adet küçük sanayi sitesi bulunmaktadır.
Değerlendirme ve Sonuçlar.

SANAYİ
GÖSTERGE: Madencilik
TANIM: Bu gösterge, İlde yer alan farklı ruhsatlandırma grubuna göre verilen bir yılda kayıt altına alınmış maden ocakları, zenginleştirme tesisleri ve depolama alanlarının miktarının yıllara göre değişimini gösterir.
Kaynak: İl Özel İdare, MİGEM
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Türlerine göre maden ocağı ve tesisi sayısı, alanları (ha) ve yıllara göre değişimleri (%),
Durum ve eğilimler; İl genelinde İl Özel İdaresi kayıtlarına göre 8 adet I (a) Kum-Çakıl, 11 Adet II (a) Kalker, 5 Adet II(b) Mermer, 4 Adet IV. Grup Krom, 3 Adet IV. Grup Bakır ve 3 Adet IV. Grup Alçıtaşı olmak üzere 34 adet maden ocağı bulunmaktadır. Ayrıca İl genelinde bir adet bakır zenginleştirme tesisi ile bir adet depolama sahası(atık barajı) bulunmaktadır.
Değerlendirme ve Sonuçlar.

2. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ										
GÖSTERGE: Sıcaklık										
TANIM: Gösterge, ildeki yıllık ortalama sıcaklık değışimi ve Türkiye ortalamalarıyla karşılaştırılmasını ifade etmektedir.										
Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970-2012 yılları arası yıllık ortalama sıcaklık değerleri (°C), Türkiye Ortalama Değerleri										
Durum ve eğilimler;										
Veri formatı										
Yıllar	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Türkiye ort. sıcaklık	13,5	12,8	12,2	12,6	12,5	12,6	12	12,8	13,1	13,6
İlin ort. sıcaklık	16,7	15,9	14,2	15,5	16,1	15,9	15	15,8	16,1	16,8
Yıllar	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Türkiye ort. sıcaklık	12,7	13,3	12,1	12,3	12,8	12,8	13,1	12,5	12,4	13
İlin ort. sıcaklık	15,9	16	14,5	15,1	15,8	16	16,5	16,1	15,1	16,7
Yıllar	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Türkiye ort. sıcaklık	12,8	12,5	11,2	12,1	13,6	12,9	13,3	12,5	13,8	14,1
İlin ort. sıcaklık	16,3	16,3	13,7	14,8	16,4	16,2	16,5	15,5	17,3	17,5
Yıllar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Türkiye ort. sıcaklık	13,1	14,2	13,2	13,3	13,1	13,3	13,4	13,7	13,4	13,6
İlin ort. sıcaklık	16,7	16,9	16,1	16,2	16,1	16,6	16,6	16,4	17,2	16,7
Yıllar	2010	2011	2012							
Türkiye ort. sıcaklık	14,3	12,5	13,6							
İlin ort. sıcaklık	18,6	15,9	17,1							
Değerlendirme ve Sonuçlar.										

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

GÖSTERGE: Yağış

TANIM: Birim alana düşen ortalama yağış miktarının zaman serisinde ifade edilmesidir.

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl için 1970-2012 yılları arası yıllık ortalama yağış miktarları (kg/m²)

Durum ve eğilimler;

Veri formatı

Yıllar	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Ortalama (kg/m ²)	430,8	622,3	697,9	431,8	474	584,3	842,3	573,9	740,4	759,8
Yıllar	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Ortalama (kg/m ²)	548,1	810,4	691,7	696,9	515,6	722,3	575,3	1022,4	1046,4	489
Yıllar	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Ortalama (kg/m ²)	518,7	773,9	786,1	1010,2	895,2	695,1	897,1	622,1	619,1	445,4
Yıllar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ortalama (kg/m ²)	509,10	709,6	624,0	835,2	677,2	573,1	730,1	531,7	458,5	812,7
Yıllar	2010	2011	2012							
Ortalama (kg/m ²)	455,3	691,9	695,0							

Değerlendirme ve Sonuçlar.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ										
GÖSTERGE: Deniz suyu yüzey sıcaklığı										
TANIM: Bu gösterge, deniz suyu yüzey sıcaklığının 1975'ten bu yana yıllık değişimini ifade eder.										
Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Denize kıyısı olan iller için 1975'ten bu yana uzun yıllar ortalama deniz suyu yüzey sıcaklığı değerleri (°C)										
Durum ve eğilimler;										
Veri formatı										
	1975			2010	2011	2012
Yıllık Ortalama										
Not: İlin denizel ortama kıyısı bulunmamaktadır.										
Değerlendirme ve Sonuçlar.										

3.HAVA KALİTESİ

HAVA KALİTESİ										
GÖSTERGE: Hava Kirleticileri										
TANIM: Bu gösterge; havadaki SO ₂ ve PM ₁₀ konsantrasyon miktarını göstermektedir. (SO ₂ yakıtların doğal olarak yapısında bulunan kükürt bileşiklerinin yanma esnasında açığa çıkmasıyla oluşan kirletici, boğucu, renksiz ve asidik gazdır. Partikül maddeler, gaz halindeki emisyonların kimyasal dönüşümü ve yağın halinde şekillenmesi ile oluşur. 5-10 mikrometre çaplı partiküler, asılı partikül olarak tanımlanır. Genel olarak heterojen karışımları içerir ve karakteristikleri bir yerden bir başka yere önemli değişiklik gösterir. Çapı 10 mikrometre altındaki partiküler maddelere PM ₁₀ denir.)										
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde oluşan SO ₂ ve PM ₁₀ miktarları ortalamalarının yıllara göre değişimi ve yıllık olarak aşım gün sayısı değişimi (İldeki ölçüm istasyonlarının kurulma tarihinden itibaren)										
Durum ve eğilimler;										
Not : Bu konuda www.havaizleme.gov.tr internet sitesinden ilgili veriler alınamamıştır.										
Değerlendirme ve Sonuçlar.										

4. SU-ATIKSU

SU-ATIKSU										
GÖSTERGE: Su Kullanımı										
TANIM: Bu gösterge belediye, sulama, içme ve kullanma, sanayi olmak üzere sektörel bazda kaynaklardan çekilen toplam su miktarını gösterir.										
Kaynak: DSİ, TUİK										
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi:										
Durum ve eğilimler;										
Veri Formatı										
	1990		2004		2008		2012		2030	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	milyar m ³	%	milyar m ³	%
Toplam										
Sulama										
İçme-Kullanma			3.700.871		3.518.815		0,015	-	0,02523	-
Sanayi										
Değerlendirme ve Sonuçlar.										

SU-ATIKSU					
GÖSTERGE: Belediye İçme Kullanma Suyu Kaynakları					
TANIM: Belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu temin edilen baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve gölet olmak üzere çekilen suyun kaynaklarına göre oranını ifade etmektedir.					
Kaynak: TUİK					
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İlde 1990 ve sonrasında, baraj, kuyu, doğal kaynak, göl ve göletlerden çekilen su miktarı, toplam çekilen su miktarı, (%)					
Durum ve eğilimler;					
Veri Formatı					
Belediye İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Kaynaklara Göre Çekilen Su- 1000 m³/yıl (%)					
	Baraj	Kuyu	Kaynak	Akarsu	Göl-Gölet
1995	-	0,117	5,413	1,148	-
1996	-	-	0,447	-	-
1997	-	1,051	4,906	0,110	-
1998	-	1,186	6,432	-	-
2001	-	2,354	6,894	-	-
2002	-	1,085	8,393	1,080	-
2003	-	1,132	9,189	1,080	-
2004	-	1,167	9,990	1,301	-
2006	-	0,819	6,604	2,295	-
2008	4,314	1,924	2,993	-	-
2010	-	2,714	11,315	3,110	-

Değerlendirme ve Sonuçlar.									
SU-ATIKSU									
GÖSTERGE: Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Veren Belediyeler									
TANIM: Bu gösterge atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren belediye sayısını ve atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfusun yüzdelik oranını ifade eder.									
Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası atıksu arıtma tesislerine bağlı nüfus, tüm il nüfusu, oranları (%)									
Durum ve eğilimler;									
Veri Formatı									
YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Veren Belediye Sayısı	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Arıtma Tesisine Bağlı Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	47	71	70
Değerlendirme ve Sonuçlar.									

SU-ATIKSU									
GÖSTERGE: Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayıları ve nüfusu									
TANIM: Bu gösterge 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)									
Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki 1994 yılı ve sonrası kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı ve bağlı nüfus, Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)									
Durum ve eğilimler;									
Veri Formatı									
YILLAR	1994	1998	2002	2004	2006	2008	2010	2011	2012
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı	-	-	10	11	11	12	12	13	13
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun belediye nüfusu içindeki oranı (%)	-	-	90	96	97	97	93	95	99
Değerlendirme ve Sonuçlar.									

SU-ATIKSU
GÖSTERGE: Sanayiden Kaynaklanan Atıksu ve Bertarafı
TANIM: Bu gösterge yıllar itibariyle sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan atıksu miktarları, atıksu arıtma tesisi ile hizmet veren sanayi bölgeleri ve oluşan atıksuyun arıtılma oranını ifade eder.
Kaynak: TÜİK, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ildeki sanayi bölgelerinden ve diğer sanayiden kaynaklanan atıksu miktarı, arıtma tesisi sayısı ve arıtılan atıksuyun kısmının toplam atıksu miktarına oranı (%)
Durum ve eğilimler; İlde mevcut bulunan ve doluluk oranı çok düşük olan bir adet organize sanayi bölgesi bulunmakta olup, herhangi bir arıtma tesisi bulunmamaktadır. OSB dışındaki münferit sanayi tesislerinin bazılarının evsel nitelikli arıtma tesisi bulunurken diğerlerinin atıksuları sızdırmaz tip fosseptikte toplanarak gerekli altyapılara deşarj edilmektedir. Bu konuda herhangi bir envanter çalışması bulunmamaktadır.
Değerlendirme ve Sonuçlar.

5. ARAZİ KULLANIMI

ARAZİ KULLANIMI																																																																						
GÖSTERGE: Arazi Kullanımı																																																																						
TANIM: Bu gösterge CORINE Arazi Örtüsü kategorilerine göre göreceli arazi örtüsü dağılımını gösterir.																																																																						
Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı																																																																						
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: 1990, 2000 ve 2006 yılları arazi kullanımlarının miktarı (ha) ve değişim oranı (%).																																																																						
Durum ve eğilimler;																																																																						
Veri Formatı																																																																						
<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="6">ALAN BÜYÜKLÜĞÜ</th> <th rowspan="2">ALANDA ARTIŞ(+) /AZALIŞ (-) (ha)</th> </tr> <tr> <th colspan="2">1990</th> <th colspan="2">2000</th> <th colspan="2">2006</th> </tr> <tr> <th>Arazi Sınıfı</th> <th>ha</th> <th>%</th> <th>ha</th> <th>%</th> <th>ha</th> <th>%</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Yapay Bölgeler</td> <td>1221,77</td> <td>0,21596</td> <td>1365,55</td> <td>0,24138</td> <td>1365,55</td> <td>0,24138</td> <td>+143,758</td> </tr> <tr> <td>2. Tarımsal Alanlar</td> <td>100943,68</td> <td>17,84328</td> <td>100686,00</td> <td>17,79774</td> <td>97821,34</td> <td>17,29136</td> <td>-3122,32</td> </tr> <tr> <td>3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar</td> <td>461751,86</td> <td>81,62145</td> <td>461751,86</td> <td>81,62146</td> <td>464757,82</td> <td>82,15280</td> <td>+3005.96</td> </tr> <tr> <td>4. Sulak Alanlar</td> <td>274,32</td> <td>0,04849</td> <td>274,32</td> <td>0,04849</td> <td>274,32</td> <td>0,04849</td> <td>----</td> </tr> <tr> <td>5. Su Kütleleri</td> <td>1532,01</td> <td>0,27080</td> <td>1645,90</td> <td>0,29094</td> <td>1504,61</td> <td>0,26597</td> <td>-27,4</td> </tr> <tr> <td>TOPLAM</td> <td>565723,64</td> <td>100</td> <td>565723,63</td> <td>100</td> <td>565723,64</td> <td>100</td> <td>----</td> </tr> </tbody> </table>		ALAN BÜYÜKLÜĞÜ						ALANDA ARTIŞ(+) /AZALIŞ (-) (ha)	1990		2000		2006		Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%		1. Yapay Bölgeler	1221,77	0,21596	1365,55	0,24138	1365,55	0,24138	+143,758	2. Tarımsal Alanlar	100943,68	17,84328	100686,00	17,79774	97821,34	17,29136	-3122,32	3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	461751,86	81,62145	461751,86	81,62146	464757,82	82,15280	+3005.96	4. Sulak Alanlar	274,32	0,04849	274,32	0,04849	274,32	0,04849	----	5. Su Kütleleri	1532,01	0,27080	1645,90	0,29094	1504,61	0,26597	-27,4	TOPLAM	565723,64	100	565723,63	100	565723,64	100	----
		ALAN BÜYÜKLÜĞÜ							ALANDA ARTIŞ(+) /AZALIŞ (-) (ha)																																																													
	1990		2000		2006																																																																	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%																																																																
1. Yapay Bölgeler	1221,77	0,21596	1365,55	0,24138	1365,55	0,24138	+143,758																																																															
2. Tarımsal Alanlar	100943,68	17,84328	100686,00	17,79774	97821,34	17,29136	-3122,32																																																															
3. Orman ve Yarı Doğal Alanlar	461751,86	81,62145	461751,86	81,62146	464757,82	82,15280	+3005.96																																																															
4. Sulak Alanlar	274,32	0,04849	274,32	0,04849	274,32	0,04849	----																																																															
5. Su Kütleleri	1532,01	0,27080	1645,90	0,29094	1504,61	0,26597	-27,4																																																															
TOPLAM	565723,64	100	565723,63	100	565723,64	100	----																																																															
Değerlendirme ve Sonuçlar:																																																																						

6. TARIM

TARIM				
GÖSTERGE: Kişi Başına Tarım Alanı				
TANIM: Toplam ekilebilir tarım arazisinin, toplam nüfusa oranı olarak ifade edilir.				
Kaynak: TÜİK				
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Ekilebilir arazi toplamı (ha) ve toplam nüfus (kişi), kişi başına tarım arazisi (ha/kişi)				
Durum ve eğilimler;				
<i>Tahıl ve Diğer Bitkisel Ürünler(ha)</i>	<i>Nadas Alanı(ha)</i>	<i>Sebze Bahçeleri(ha)</i>	<i>Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkiler(ha)</i>	<i>Toplam Alan(ha)</i>
62421,6	741,6	1686,2	26632,2	91.481,6
2012 Yılı ADNKS Göre İl Nüfusu: 310.879 Kişi Başına Düşen Tarım Arazisi: 2,94 ha/kişi				
<i>Not: CPA sınıflamasına göre tarım alanları olup, meyve alanları plantasyon alanlar olup, dağınık ağaçların alanları dâhil edilmemiştir. Sebze bahçeleri örtü altı alanları da dâhildir. 2012 verileri geçici olup; kaynak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'dır.</i>				
Değerlendirme ve Sonuçlar.				

TARIM		
GÖSTERGE: Kimyasal Gübre Tüketimi		
TANIM: Tarımsal alanlarda kullanılan gübre miktarını ve hektar başına kullanılan mineral azot, fosfor ve potas miktarını gösterir.		
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, TÜİK		
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık toplam gübre tüketimi (ton), toplam tarımsal alan (ha), hektar başına kullanılan gübre ve mineral azot, fosfor ve potas miktarı (ton/ha)		
Durum ve eğilimler;		
Bitki Besin Maddesi (N,P,K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	12.969	93.627
Fosfor	3.026	
Potas	1.763	
TOPLAM	17.758	93.627
Toplam Tarımsal Alan(ha): 91.481,6 ha Hektar Başına Kullanılan Gübre Miktarı: 0,189 ton/ha		
Değerlendirme ve Sonuçlar.		

TARIM			
GÖSTERGE: Tarım İlacı Kullanımı			
TANIM: Toplam tarım ilacı kullanımını (ton birimiyle aktif bileşen) ve hektar başına düşen tarım ilacı miktarıdır.			
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, TUİK			
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık toplam tarım ilacı tüketimi (ton), toplam tarımsal alan (ha), hektar başına düşen tarım ilacı (ton/ha)			
Durum ve eğilimler;			
Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Hububat, Sanayi Bitkileri ve Meyvecilik	3.910	10.804
Herbisitler	Sebzecilik, Fıstık ve Bağcılık	6.580	15.060
Fungisitler	Hububat, Fıstık, Bağ, Sebzecilik	3.270	
Rodentisitler	Hububat	0,035	35.000
Nematositler	-----		
Akarisitler	Meyvecilik ve Sebzecilik	0,017	50
Kışlık ve Yazlık Yağlar	-----		
TOPLAM		13.760,052	60.914
Toplam Tarımsal Alan	102.897 (ha)	Hektar Başına Düşen Tarım İlacı	0,133 ton/ha
Değerlendirme ve Sonuçlar.			

TARIM																																																						
GÖSTERGE: Organik Tarım																																																						
TANIM: Toplam kullanılan tarımsal alanın oranı olarak organik tarım alanı (organik olarak ekilen mevcut alanların ve organik tarıma geçiş sürecinde olan alanların toplamı) payıdır.																																																						
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri																																																						
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Organik alanların toplam alanı (ha), Toplam tarım alanına oranı (%), Türkiye toplam organik tarım alanı içerisindeki oranı (%), Organik Tarım Alanında Toplam Üretim Miktarı (ton)																																																						
Durum ve eğilimler;																																																						
Veri Formatı																																																						
<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Yıllar</th> <th colspan="2">Toplam üretim</th> <th colspan="2">Üretim miktarı</th> </tr> <tr> <th>Alan (ha)</th> <th>Artış* (%)</th> <th>Miktar (1000 ton)</th> <th>Artış* (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2002</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2003</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2004</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2005</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>(.....)</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2009</td> <td>1,5</td> <td>-</td> <td>4</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2010</td> <td>2,8</td> <td>86,6</td> <td>12</td> <td>200</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>2,8</td> <td>-</td> <td>12</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>2,8</td> <td>-</td> <td>12</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Yıllar	Toplam üretim		Üretim miktarı		Alan (ha)	Artış* (%)	Miktar (1000 ton)	Artış* (%)	2002	-	-	-	-	2003	-	-	-	-	2004	-	-	-	-	2005	-	-	-	-	(.....)	-	-	-	-	2009	1,5	-	4	-	2010	2,8	86,6	12	200	2011	2,8	-	12	-	2012	2,8	-	12	-
Yıllar		Toplam üretim		Üretim miktarı																																																		
	Alan (ha)	Artış* (%)	Miktar (1000 ton)	Artış* (%)																																																		
2002	-	-	-	-																																																		
2003	-	-	-	-																																																		
2004	-	-	-	-																																																		
2005	-	-	-	-																																																		
(.....)	-	-	-	-																																																		
2009	1,5	-	4	-																																																		
2010	2,8	86,6	12	200																																																		
2011	2,8	-	12	-																																																		
2012	2,8	-	12	-																																																		
*Artışlar 2002 yılı baz alınarak hesaplanmıştır.																																																						
Değerlendirme ve Sonuçlar.																																																						

7. ORMAN

ORMAN
GÖSTERGE: Ormanlık Alanlar
TANIM: Orman alanlarının toplam büyüklüğünü ve yıllara göre değişimini ifade eder.
Kaynak: Orman Bölge Müdürlükleri
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki toplam orman alanı (ha), yıllık değişimi (ha/yıl), Orman vasfına göre dağılımı (%), ağaç türleri, sayıları ve oranları (sayı, %)
Durum ve eğilimler;
<p>Siirt İli orman varlığı bakımından oldukça zayıftır. En çok rastlanan ağaç türü meşedir. Belli başlı ağaç türleri; mazı meşesi, lübnan meşesi ve palamut meşesidir. Bunlardan başka, söğüt, kavak, kızılçam, huş, ceviz, çınar, akçaağaç türleri ve serpili olarak dışbudak, çitlenbik ve az miktarda ardıç görülmektedir. Bunların dışında geyik diken, sumak, karaçalı, bittim (Pistacia khinjuk), böğürtlen ve ılgana rastlanmaktadır.</p> <p>Siirt İli ormanlık saha alanları;</p> <p>Verimli Koru : 33 ha. Bozuk Koru : 87 ha. Baltalık: 218.751 ha. Toplam: 218.871 ha.</p> <p>120 ha. olan koru ormanlarının ağaç türleri karaçam ve kızılçamdır. Bu alanın 24 ha.lık kısmı Eruh İlçesinde olup, tabii yetişmiş karaçam ormanıdır. Geriye kalan 96 ha.lık kısım Baykan İlçesi sınırları içerisinde.</p>
Değerlendirme ve Sonuçlar.

8. BALIKÇILIK

BALIKÇILIK											
GÖSTERGE: Balıkçılık											
TANIM: Her yıl, denizlerde avcılığı yapılan balıklar (denize kıyısı olan iller için), kabuklu deniz ürünleri ve yumuşakçalar ile iç sularda avlanan tatlı su ürünleri ile yetiştiricilik ürünleri olmak üzere üretilen balık miktarını gösterir. Üretime ilişkin veri yakalandığı zamanki ağırlığı olan canlı ağırlık ile ifade edilir.											
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri											
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Kıyı şeridi uzunluğu (km), deniz alanı ve iç su alanı (ha), Su ürünleri üretimi (bin ton) ve yıllara göre değişimi (%), Balık türlerinin dağılımı (%)											
Durum ve eğilimler;											
Veri Formatı											
YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İçsu Avcılığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Deniz Balıkları Avcılığı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yetiştiricilik Ürünleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28000
<i>(birim: ton)</i>											
Değerlendirme ve Sonuçlar.											

9. ALTYAPI VE ULAŞTIRMA

ALTYAPI VE ULAŞTIRMA											
GÖSTERGE: Karayolu ve Demiryolu Ağı											
TANIM: İlerdeki toplam karayolu (otoyollar, devlet yolları, il yolları) ve demiryolu gelişimi ve uzunluğunu ifade eder.											
Kaynak: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bölge Müdürlükleri											
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre karayolu ve demiryolu uzunlukları (km)											
Durum ve eğilimler;											
Veri Formatı											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Karayolu Ağ Uzunluğu (km)	461	461	461	461	461	461	461	461	499	497	497
Demiryolu Ağ Uzunluğu (km)	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
Değerlendirme ve Sonuçlar.											

ALTYAPI VE ULAŞTIRMA									
GÖSTERGE: Motorlu Kara Taşıtı Sayısı									
TANIM: İldeki, Otomobil (arazi taşıtı dahil), Minibüs, Otobüs, Kamyonet, Kamyon, Motosiklet, Özel Amaçlı Taşıtlar, Yol ve İş Makinaları ve Traktör toplamından ibaret motorlu kara taşıtı sayısını ifade eder									
Kaynak: TÜİK									
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre motorlu kara taşıtı sayısı, taşıt kategorileri ve toplam araç sayısı içerisindeki oranları (%), İldeki kişi başına düşen araç sayısı									
Durum ve eğilimler;									
<i>YIL</i>	<i>OTOMOBİL</i>	<i>MİNİBÜS</i>	<i>OTOBÜS</i>	<i>KAMYONET</i>	<i>KAMYON</i>	<i>MOTOSİKLET</i>	<i>ÖZEL</i>	<i>TRAKTÖR</i>	<i>TOPLAM</i>
2011	5.483	1.263	105	3.798	952	1.190	122	1.777	14.690
%	37,32	8,6	0,7	25,9	6,5	8,1	0,08	12,0	100
2012	5.755	1.400	109	4.232	988	1.252	128	1.910	15.774
%	36,5	8,9	0,7	26,83	6,3	7,95	0,82	12,10	100
2012 Yılı için kişi başına düşen araç sayısı : 0,05									
Değerlendirme ve Sonuçlar.									

10. ATIK

ATIK				
GÖSTERGE: Belediyeler Tarafından ya da Belediye Adına Toplanan Atık ve Bertarafı				
TANIM: Bu gösterge, il içinde, belediyeler tarafından ya da belediyeler adına toplanan katı atıkların miktarı ve düzenli depolama oranını ifade eder. Belediye atıklarının en önemli miktarı haneler tarafından üretilen atıklardır. Ayrıca alım-satım ve ticaret kuruluşları, ofis binaları, kurum ve küçük işyeri atıklarını da kapsamaktadır				
Kaynak: TÜİK				
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllık olarak belediyelerce ya da belediye adına toplanan katı atıklar (Ton), Düzenli Depolanan Katı Atık Miktarı (ton) ve oranı (%)				
Durum ve eğilimler;				
	<i>Toplanan Atık Miktarı(1000 ton)</i>	<i>Yakma Tesislerinde Yakılan Belediye Atık Miktarı(1000 ton)</i>	<i>Çöp Depolama Sahalarında Bertaraf Edilen Belediye Atık Miktarı(1000 ton)</i>	<i>Diğer Bertaraf (Çöp Depolama Sahası ve Yakma Tesisi hariç) (1000 ton)</i>
2008	61	-	60	1
2010	67	-	53	14
Değerlendirme ve Sonuçlar.				

ATIK
GÖSTERGE: Katı Atıkların Düzenli Depolanması
TANIM: İldeki katı atık tesisi sayısı ve hizmet verilen nüfus oranını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İldeki katı atık tesis sayısı, katı atık düzenli depolama hizmeti veren belediye sayısı ve nüfus, hizmet verilen nüfusun tüm il nüfusuna oranı (%)
Durum ve eğilimler; İl genelinde sadece bir adet katı atık düzenli depolama tesisi bulunmakta olup, Merkezde bulunan bu tesisin faaliyete geçmesi ve tüm Belediyelerin faydalanması için birlik kurma çalışmaları ve resmi izin başvuruları devam etmektedir. Şuan itibariyle İlin tamamına veya bir bölümüne hizmet veren katı atık düzenli depolama tesisi bulunmamaktadır.
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
GÖSTERGE: Tıbbi Atıklar
TANIM: İl için, Ayrı olarak toplanan tıbbi atık miktarlarının yıllık olarak belirtilmesi ve toplanan tıbbi atıkların bertaraf yöntemlerinin oransal olarak ifade edilmesidir
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Toplanan tıbbi atık miktarı (ton), yöntemlerine göre bertaraf oranları (%) ve bertaraf tesisi sayısı
Durum ve eğilimler; İl genelinde toplanan tıbbi atık miktarı 161 ton/yıldır. Tıbbi atık bertaraf yöntemi 2012 yılı için yaklaşık 20 ton/yıl yakma(%12,5) ve 140 ton/yıl sterilizasyon(%87,5) sistemi olmakla birlikte, İlde faaliyet gösteren bertaraf tesisi bulunmamaktadır. Tıbbi atıklar bölgesel olarak tespit edilen sterilizasyon tesisine verilmektedir.
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
GÖSTERGE: Atık Yağlar
TANIM: İl içinde toplanan atık yağların miktarını ve geri kazanım ya da bertaraf oranlarını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle ilde toplanan atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri kazanıma ilişkin oranları (%)
Durum ve eğilimler; <i>Bu konuda bir envanter bulunmamaktadır.</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
GÖSTERGE: Bitkisel Atık Yağlar
TANIM: İl içinde toplanan bitkisel atık yağların miktarını ve geri kazanım-bertaraf oranlarını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle ilde toplanan bitkisel atık yağın türlerine göre miktarı (ton), bertarafa ve geri kazanıma ilişkin oranları (%)
Durum ve eğilimler; İl genelinde sadece Siirt Belediye Başkanlığı tarafından İl Merkezinde Çevre Şehircilik Bakanlığınca yetkilendirilmiş lisanslı firma ile yapılan sözleşmeye bağlı olarak düzenli bir şekilde, lisanslı araçlarla 2011 yılı itibariyle toplanmaktadır. İl Merkezinde 2011 yılı için 6.915 kg, 2012 yılı için 7.380 kg ev ve işyerlerinden toplanan bitkisel atık yağ miktarı toplam 14.295 kg olarak tespit edilmiştir. Bu atıklardan biyodizel üretimi gerçekleştirilmektedir. İl genelinde lisanslı bitkisel atık yağ taşıma aracı, geçici depolama ve geri kazanım tesisi bulunmamaktadır.
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
GÖSTERGE: Ambalaj Atıkları
TANIM: İl içerisinde oluşan ambalaj atıklarının miktarlarını ve geri kazanımına ilişkin bilgileri içerir.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre; Üretilen toplam ambalaj atık miktarı ve ambalaj cinsi (ton), geri kazanılan toplam ambalaj atık miktarı (ton), piyasaya sürülen ambalaj miktarı (ton), hedeflenen geri kazanım oranları (%), geri kazanılması gereken miktar (ton), kayıtlı ekonomik tesis sayısı ve lisanslı tesisi sayısı
Durum ve eğilimler; <i>İl genelinde ekonomik tesis ve lisanslı tesis bulunmamaktadır.</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Lastikler
TANIM: Ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları, geri kazanım tesisleri ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllara göre, ömrünü tamamlamış lastiklerin toplanma miktarları ve geri kazanım tesislerinde ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan miktarları (ton)
Durum ve eğilimler; <i>Bu konuda herhangi bir envanter bulunmamaktadır. İl genelinde bir adet çimento fabrikası bulunmakta olup, sadece deneme amaçlı ömrünü tamamlamış lastikler ek yakıt olarak kullanılmıştır. Çimento fabrikasında ömrünü tamamlamış lastikler ek yakıt olarak kullanılmamaktadır.</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
GÖSTERGE: Ömrünü Tamamlamış Araçlar
TANIM: İl genelinde yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısını vb. bilgileri ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle hurdaya ayrılan araç sayısı
Durum ve eğilimler; <i>2012 yılı içinde hurdaya ayrılan araç tespit edilememiştir.</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
Atık Elektrikli -Elektronik Eşyalar
TANIM: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları ve işleme tesis sayılarını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarı (ton) ve işleme tesis sayısı
Durum ve eğilimler; <i>İl genelinde atık elektrikli ve elektronik eşya toplanması ile ilgili bir çalışma ve envanter bulunmamakla birlikte herhangi bir işleme tesisi de bulunmamaktadır.</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
Maden Atıkları
TANIM: İl genelinde, cevher tiplerine göre, zenginleştirme tesisi sayısı ve zenginleştirme proses atıklarının dağılımını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle cevher tiplerine göre zenginleştirme tesisi sayısı, zenginleştirme proses atıkları miktarları (ton)
Durum ve eğilimler; <i>İl genelinde sadece bakır madeni üzerine bir adet zenginleştirme tesisi bulunmakta olup, 2012 yılı için zenginleştirme proses atık miktarı 999.197,54 ton/yıl civarındadır.</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar.

ATIK
Tehlikeli Atıklar
TANIM: İl genelinde, yıllar itibariyle toplanan tehlikeli atıkların miktarı ile geri kazanımı, yakma ve nihai bertaraf edilenlerin miktarlarını ifade eder.
Kaynak: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl içinde toplanan tehlikeli atıkların miktarı (ton), ara depolama geri kazanım, yakma ve nihai bertaraf miktarları (ton) ve geri kazanım türlerine göre oranları (%)
Durum ve eğilimler; <i>Yıllar itibariyle toplanan atıklarla ilgili net bir değerlendirme yapılamamıştır.</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar.

11.TURİZM

TURİZM													
Yabancı Turist Sayıları													
TANIM: Bu gösterge, il düzeyinde bir yılda giriş çıkış yapan yerli ve yabancı turist sayısının yıllara göre değişimini ifade eder													
Kaynak: TÜİK, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü													
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: İl düzeyinde 2000 yılı ve sonrasındaki yıllarda giriş yapan yerli ziyaretçi sayısı (kişi), yabancı ziyaretçi sayısı, bu sayıların yıllara göre değişimi (%), bir önceki yıl için ziyaretçi sayısının aylara göre dağılımı													
Durum ve eğilimler;													
<i>YILLAR</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>
<i>YABANCI</i>	<i>104</i>	<i>125</i>	<i>118</i>	<i>79</i>	<i>155</i>	<i>83</i>	<i>223</i>	<i>189</i>	<i>145</i>	<i>242</i>	<i>246</i>	<i>266</i>	<i>271</i>
<i>YERLİ</i>	<i>13000</i>	<i>13298</i>	<i>12212</i>	<i>13285</i>	<i>13630</i>	<i>17697</i>	<i>16562</i>	<i>20700</i>	<i>16432</i>	<i>18987</i>	<i>21587</i>	<i>19706</i>	<i>17802</i>
Değerlendirme ve Sonuçlar.													

TURİZM													
Mavi Bayrak Uygulamaları													
TANIM: (Denize Kıyısı Olan İller İçin) Gerekli standartları taşıyan nitelikli plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülü olan mavi bayrağın, Türkiye’de 1997 yılından itibaren verildiği plaj ve marinaların yıllar itibari ile toplam sayılarının belirtilmesidir.													
Kaynak: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü													
Kullanılan Veri ve Gösterge Birimi: Yıllar itibariyle, mavi bayrak almaya hak kazanmış plaj ve marina sayıları													
Durum ve eğilimler; <i>İlin denize kıyısı bulunmamaktadır.</i>													
Değerlendirme ve Sonuçlar.													

EK-1: 2012 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ANKET FORMU

AÇIKLAMALAR:

İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Anketi, illerimizin çevre sorunlarının ve önceliklerinin neler olduğunu ortaya koyan, aynı zamanda bu sorunların kaynaklarını, nedenlerini, sorunun çözümü için ne tür tedbirler alındığı ya da alınması gerektiğini belirten önemli bir çalışmadır. İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Anketi, çevre konusunda karar vericilere ve halka çevresel bilgi sağlamakta, böylece karar verme sürecini desteklemekte ve halkın çevresel konularda bilincini artırmaktadır.

BÖLÜM I.HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
	1 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama	1 saatlik ortalama	24 saatlik ortalama
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
1 (Çok İyi)	0 -50	0 - 45	0 – 1,9	0 - 35	0 - 25
2 (İyi)	51-199	46 - 89	2,0 – 7,9	36 - 89	26-69
3 (Yeterli)	200-399	90 - 179	8,0 – 10,9	90 - 179	70-109
4 (Orta)	400-899	180 - 299	11 – 13,9	180 - 239	110-139
5 (Kötü)	900-1499	300- 699	14,0 - 39,9	240 - 359	140-599
6 (Çok Kötü)	>1500	> 700	> 40,0	> 360	> 600

I.1.1. İle ait yıl içindeki aylık ortalama ölçüm değerlerinin yukarıdaki Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılması

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																																															
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀																							
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6																		
OCAK	x																																															
ŞUBAT	x																																															
MART	x																																															
NİSAN	x																																															
MAYIS	x																																															
HAZİRAN	x																																															
TEMMUZ	x																																															
AĞUSTOS	x																																															
EYLÜL	x																																															
EKİM	x																																															
KASIM	x																																															
ARALIK	x																																															

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

Kaynak: www.havaizleme.gov.tr,

I.1.2. İle ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerlerinin (2011 yılı Ekim- 2012 Mart arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılması

	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																																																					
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀																													
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6																								
Kış Sezonu (Ekim-Mart)	x																																																					

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (çok iyi) , 2 (iyi) , 3 (yeterli), 4 (orta), 5 (kötü), 6 (çok kötü)

Kaynak: www.havaizleme.gov.tr, Hava Kalitesi Değerlendirme Bültenleri

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirler

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL MERKEZİ	1.Bahçelievler Mah.	x	x	x		x	x		x	
	2.Yeni Mahalle	x	x	x		x	x		x	
	3.Kooperatif Mah.	x	x	x		x	x		x	
	Diğer	x	x	x		x	x		x	
İLÇELER	1.Aydınlar	x		x		x	x			
	2.Baykan	x		x		x	x			
	3.Eruh	x		x		x	x			
	4.Kurtalan	x		x		x	x			
	5.Pervari	x		x		x	x			
	6.Şirvan	x		x		x	x			

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, SİBADAŞ Doğalgaz Dağıtım A.Ş.

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükleri önem sırası

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması			
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması		4	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması		5	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar			
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler			
f. Toplumda bilinç eksikliği		3	
g. Meteorolojik faktörler		2	
h. Topografik faktörler		1	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

BÖLÜM II.SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

II.1.1. İl sınırlarında bulunan yüzeysel sularının kalite sınıflarını Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi ve muhtemel kirlenme nedenleri

Yüzeysel Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a Evsel Atıksular	b Evsel Katı Atıklar	c Sanayi Kaynaklı Atıksular	d Sanayi Atıkları	e Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	f Hayvan Yetiştiriciliği	g Madencilik Faaliyetleri	h Denizcilik Faaliyetleri	i Diğer (Belirtiniz)
Botan					X	X	X		X	X	X		
Kezer					X	X			X	X	X		
Başur					X	X			X	X	X		

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

II.1.2. İl sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde değerlendirilmesi ve muhtemel kirlenme nedenleri

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)
Hesko								X				

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

II.1.3. İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde değerlendirilmesi ve muhtemel kirlenme nedenleri

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Not: İl genelinde yüzme suyunun bulunduğu bölge ve plaj bulunmamaktadır.

II.2. Yıl içinde, il sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenleri

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
il Merkezi	1.MERKEZ				x			x	x			x		
ilçeler	1.AYDINLAR		x					x	x			x		
	2.BAYKAN		x					x	x			x		
	3.ERUH		x					x	x			x		
	4.KURTALAN		x					x	x			x		
	5.PERVARİ		x					x	x			x		
	6.ŞİRVAN		x					x	x			x		
	7.													
	8.													
	9.													
	10.													
	11.													
	.													
	.													

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kirlilik Nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- Kimyasal gübre kullanımı
- Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- Hayvancılık atıkları
- Maden atıkları
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda alınan tedbirler

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.									
2.									
.									
Göller									
1.									
2.									
3.									
.									
Akarsular									
1.Botan	x	x		x	x		x	x	
2.Kezer	x	x		x	x		x	x	
3.Başur	x	x		x	x		x	x	
.									
.									
Havzalar									
1.Fırat-Dicle	x	x		x	x		x	x	
2.									
3.									
.									
.									
Yeraltı Suları									
1.Hesko	x		x	x	x			x	
2.									
3.									
.									
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
2.									
3.									
.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.									
2.									
.									

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Alınan Tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Aritma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde foseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlüklerin önem sırası

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması			
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması		1	
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler			
d. Toplumda bilinç eksikliği		2	
e. Diğer (Belirtiniz).....			

Kaynaklar : Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlinizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırası

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı			
b. Madencilik atıkları		3	
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar		1	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar			
e. Plansız kentleşme		2	
f. Aşırı gübre kullanımı		4	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı		5	
h. Hayvancılık atıkları		6	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde alınan önem sırası

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması		1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi		2	
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması		3	
d. Erozyon mücadele çalışmaları		4	
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları			
f. Diğer (Belirtiniz).....			

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Konu başlıkları altında İl sınırları içinde görülen çevre sorunlarının önem ve önceliklerine göre sıralanması

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SİRANIZ	BU YILKI ÖNEM SİRANIZ	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği		1	
b. Su kirliliği		3	
c. Toprak kirliliği		4	
d. Atıklar		2	
e. Gürültü kirliliği		5	
f. Erozyon		6	
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)		7	

Kaynaklar: Siirt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

**IV.2. İl Sınırları İçerisinde IV.1’de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak;
Yukarıda IV.1’de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;**

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Bilindiği üzere Siirt İli, topoğrafik (arazi yapısı) olarak; etrafının dağlar ve tepeler ile çevrili olmasından dolayı çukur şeklinde ve engebeli bir araziye kurulu durumdadır.

Bu doğal yapısına bağlı olarak il merkezinde; rüzgâr oranının düşük olması, hava sirkülasyonunun tam olarak gerçekleşmemesi ve yağış oranının az olması gibi meteorolojik olaylar meydana gelebilmektedir.

Günlük hayatımızda ısınma amaçlı kullanılan yakıtlar sonucunda bacadan ve trafikte kullanılan araçların egzozlarından atılan kirleticilerin atmosferde dağılmasını etkileyen parametreler; meteorolojik şartlar ile bölgenin topoğrafik özellikleridir.

İlimizde yukarıda saydığımız topoğrafik ve meteorolojik şartlardan dolayı; atmosferde inversiyon olayı meydana gelmektedir.

Bu tür olaylar zaman zaman mevsimsel olarak çevresel yaşam kalitesi üzerine olumsuz baskılar kurmaktadır. Ancak bu tür doğal olaylara alınacak kesin çözümler bulunmamaktadır.

Bu durum çevresel yaşam kalitesi üzerinde meydana gelen olumsuz baskıları ortadan kaldırma noktasında doğal olayların yerine, antropojen kaynaklı faaliyetlere bağlı olarak doğal olayların insan ve çevre sağlığı üzerine olumsuz yönde baskı oluşturması üzerinde durulmalıdır. Bu yönde yapılan çalışmalar çözüm odaklı olacaktır.

İlde kentsel yapılaşmadaki çarpıklıklar ve ısınma amaçlı kaliteli kömür kullanımı konusunda bilinç eksikliği bulunmakla beraber kalorifer ateşleyicilerinin kalifiyesi konusunda sıkıntılar bulunmaktadır. Ancak yeni yapılan konutların site şeklinde olması ve ayırık nizamda bulunması nedeniyle daha yaşanabilir yapılar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca İl Merkezine 2012 yılında gelen ve şebekesi ana mahallelere verilen doğalgaz sayesinde kömür kullanımından kaynaklı hava kirliliğinin büyük oranda ortadan kalkması sağlanmıştır. İl Merkezinde çekirdek şehir anlayışı bulunduğu kent bir noktada yoğunlaşmakta, bu durumda trafik yüküne bağlı araçlardan kaynaklanan egzoz gazı salınımı noktasında hava kirliliğine katkı sağlamaktadır. Bu konuda araçların periyodik muayenelerinin ve egzoz emisyon ölçümlerinin düzenli olarak yapılması sağlanmaktadır.

Bu bağlamlarda, denetimlerin artırılarak, hakın bilinçlenmesinin sağlanması ve doğalgazın yaygınlaştırılması noktasında gerekli teşviklerin yapılması gerekmektedir.

II. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İl genelinde evsel nitelikli katı atıklar ağırlıklı olarak ev ve iş yerlerinden kaynaklanmakta olup, kaynağında ayırma söz konusu değildir. Katı atıkların her bir cinsi beraber toplanmakta ve şuan aktif olan vahşi depolama alanına gönderilmekte, zaman zaman yakılmakta ve üzerleri toprakla kapatılmaktadır. İl Merkezinde çöplerin konteynırlarda ve araçlarla toplanmasında zaman zaman aksamalar meydana gelmekte, bu durumda doğal yollarla(yağış, rüzgar vb.) veya antropojen kaynaklı olarak çevreye yayılmaktadır. Doğal olarak bu durum koku kirliliği, görüntü kirliliği, su kirliliği vb. olumsuzluklarla insan ve çevre sağlığını tehdit etmektedir.

İlde sadece Merkeze bağlı Hatrant Yolu üzeri Çınarlısu Köyü mevkiinde Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı'nın finansmanı ile yapılan ve 2012 yılı sonu itibariyle faaliyete hazır hale getirilen Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi, izin ve birlik kurma çalışmalarının tamamlanmasına bağlı olarak işletmeye alınacaktır. Tesiste yeraltı ve yüzeysel sularının kirlenmemesi için gerekli sızdırmazlık tabakaları tekniğine uygun yapılarak drene edilen sızıntı suları, hâlihazırdaki sızıntı suyu toplama havuzlarında toplanacaktır. Sızıntı suları için uygulamada arıtma söz konusu olmadığından işletmede pratikte mevcut çöp yığınlarının üzerine spreyleme yapılarak buharlaşma ile tasfiyesinin sağlanması düşünülmektedir. İlde 2012-2013 yıllarında gerekli izinlerin alınmaması ve birlik kurma çalışmalarının tamamlanmamasından dolayı mevcut işletmeye açık olan Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi faaliyete geçirilmediğinden vahşi çöp depolama sahası kullanılmakta olup, tekniğine uygun yapılmış hâlihazırdaki tesisin işletmeye alınmasına müteakip vahşi çöp depolama sahasında iyileştirme çalışmalarının yapılmasından sonra bu çevresel problem ortadan kalkacaktır.

Ayrıca İl Merkezinde pilot çalışma olarak ilgili belediye tarafından yeraltı çöp konteynırları uygulamasına geçilmiş olup, bu konuda teknik ve mali destek için İlgili Bakanlığa proje başvurusunda bulunulmuştur. Katı atık sorununun ortadan kalkması için başta vatandaşların bu konuda bilinçlendirilmesi gerekmekte olup, ilgili belediyelerin atıklarını daha düzenli toplayarak tekniğine uygun olarak yapılan ve işletmeye alınmayı bekleyen düzenli depolama tesisine götürülerek bertaraf edilmesi gerekmektedir.

III. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Siirt il geneline bakıldığında yüzeysel birçok su kaynağı bulunmakta olup, bu kaynaklar Dicle Nehri'nin kollarını oluşturmaktadır. Dicle Havzası Türkiye'deki önemli havzalardandır. Siirt ili sanayileşme noktasında az sanayileşmiş iller arasında yer almaktadır. Dicle Nehrinin Siirt il sınırları içinde olan Botan, Kezer ve Başur Çayları üzerinde irili ufaklı birçok yerleşim alanları ve çeşitli tarımsal faaliyetler yer almaktadır. Özellikle bu nehirler üzerindeki yerleşim yerlerinden kaynaklanan evsel atıksuların alıcı ortama doğrudan deşarjı gerçekleştirildiğinden ve tarımsal amaçlı aşırı kullanılan gübre ve ilaçlardan dolayı yeraltı ve yüzeysel sular kirlenebilmektedir. Ayrıca yapımı tamamlanan, inşaat aşamasında olan ve proje aşamasında olan birçok barajlar bulunmaktadır. İl genelinde hemen hemen tüm merkezi yerleşim alanlarının kanalizasyon şebekeleri mevcut olmakla birlikte sadece Merkez Siirt Belediye Başkanlığının kanalizasyon şebekesi ile toplanan atıksular arıtma işlemine tabi tutulmaktadır. Münferit sanayi tesislerinin ve işletmelerin arıtma tesisi bulunmaktadır. Küçük işletmeler için ise sızdırmaz tip fosseptikler yapılarak doğrudan deşarj yapılmaması sağlanmaktadır. Yüzeysel suların geçtiği yerleşim alanlarında gerekli arıtma sistemlerinin yapılması ve tarımda aşırı gübre ve ilaç kullanımının azaltılması ile modern tarıma geçilmesi sonucunda su kirliliği sorunu azalacaktır. Arıtma ile ilgili yatırım maliyetlerinin yüksek olmasından dolayı atıksulardan kaynaklanan su kirliliği sorununda güçlükler yaşanmaktadır.